

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

FIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. elöljáróknak egész évre 6 K. Tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.

Gazdasági ismétlőiskolák.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter nagyszabású reformjáról, mely a gazdasági ismétlőiskolák újjászervezésére vonatkozik — országsszerte teljes elismeréssel és hálával nyilatkoznak. Ezen iskolák igen fontos és valóban életbevágó feladata ismeretes. A tanfolyamok célja a gazdasági ismeretek terjesztése a nép körében. Az új szabályzat nagy körültekintéssel készült fel mindazokat a természettani, természetrajzi ismereteket, a melyek az egyes vidékeknek életmódjára, vagyis a népéletre szükségesek és hasznosak. Ez ismeretek elterjesztése jelentékenyen előmozdítja a gazdasági élet fejlődését, valamint a nép megélhetési módját is elősegíti.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter szervező rendeletének főbb intézkedései a következők:

1. *Az iskola szervezete.* Gazdasági ismétlőiskolát minden olyan község köteles állítani, a hol lakosságának túlnyomó többsége földmives és legalább 40 ismétlő-tanköteles gyermek van a községben. Ha más ismétlőiskola van már, akkor egy év alatt azt gazdasági irányúvá kell átszervezni. Hogy a leányok a háztartásról, konyhakertészetről tanulhassanak és a női kézimunkát gyakorolhassák, számukra külön iskola állítandó mindazon

esetekben, ha a kétnemű gyermekek száma az 50-et meghaladja.

2. *Az iskola felügyelő-bizottsága.* Az iskola felett felügyelő helyi bizottságot, olyan egyének választandók, a kik önállóan kezelnek kisebb-nagyobb gazdaságot, tehát földbirtokosok, gazdatisztek, értelmes gazdák.

3. *Az iskola gyakorlati iránya.* A tanító köteles a konyhakert egyszerűbb megmunkáltatását a tanulókkal végeztetni. A házilag elvégezhető apróbb javításokat nem szabad pénzes munkásokkal, hanem a tanulókkal végeztetni. A külön szaktanítós gazdasági iskola 4—5 évenként terménykiállítást rendez, a községi gazdák bevonásával. A gazdasági tanító kötelessége még, hogy a községi gazdák hibás eljárásait és félszégeit igyekezék megjavítani. A gazdasági tanítónő pedig a gazdasszonyok rossz szokásait javítsa. Gazdasági tanítószövetkezeteket, ifjúsági egyesületet, vagy gazdakört szervez és ezzel előmozdítja a kisgazdák szellemi és anyagi jólétét. Évenként legalább négyszer gazdasági felolvasást tart és a fontosabb munkálatok bemutatására meghívja a gazdákat.

4. *Külön szaktanítós iskola szervezete.* Legalább 20 hold kiterjedésű gyakorló-kerttel és megfelelő felszereléssel szervezendő. Megszabja a szervezet a szükséges épületeket, a vetési forgó általános képét, a gyakorló terület felosztását, beosztását, a szemléltető oktatáshoz való gyűjteményeket és az élő és holt-leltárba beszerzendőkre ad utasítást.

5. *Az egyszerű gazdasági iskola szervezete.* A helyi viszonyoktól függ a gyakorló terület nagysága. Bizottság, vagy a községi elöljáróság határozza meg, hogy kertészeti, gyümölcsészeti, vagy szőlészeti irányú-e. A tanítási idő télen legalább

5 óra, lehet 7 is. Nyáron 2—3 óra hetenkint. A gyakorlati oktatásnál a fiúk a leányoktól feltétlenül elválasztandók. Az elméleti oktatásnál csak akkor, ha legalább 60 leány van. Ha 30 olyan tanuló akad, a ki nem elég készséggel ír-olvas, előkészítő-osztály nyitandó.

6. *A tanító képesítése.* A külön szaktanítós iskolában csak az taníthat, a kinek tanítói oklevele van és valamely földmives-iskolában két éves gazdasági tanfolyamot végzett. Az egyszerű ismétlőiskolában elég négyhetes gazdasági tanfolyam, vagy a gyakorlati képzettség más igazolása, melynek alapján a tanfelügyelő, vagy a miniszter ad jogosítást a tanításra. A külön alkalmazandó szaktanítónőknek, míg rendes képzésükről gondoskodnak, elég a tanítónői oklevél, a munka-mesternői, vagy ipartanítónői oklevél és 5 évi gyakorlati sikeres gazdálkodás igazolása.

7. *Az iskolák tanterve.* A tanterv a közismereti tárgyakból csak azt veszi fel, a mi a nemzeti szellem és az általános népműveltség céljait leginkább szolgálja és egyúttal a gazdasági iskola gyakorlati céljaival közelebbi vonatkozásban áll. Az elméleti tárgyak feképpen olvasmánykönyvből, olvasmánytárgyalás alapján és megfelelő gyakorlattal összekötve tanítandók. A hol az elmélet a gyakorlattól elválaszthatatlan, ott az utóbbit az előbbinek kell megelőznie. A közismereti tárgyakat általában olvasmánykönyvből tanítják. A gyakorlati rész tanterve részletesen felsorolja a gazdasági iskolában tanítandó anyagot. A helyi viszonyok szerint azonban feljogosítja a tanítót a helyi tanterv készítésére, sőt erre kötelezi is a tanítót. Egyébként osztályról-osztályra, külön a fiúk és külön a leányok gazdasági ismétlőiskoláinak megszabja a tanulnivalóit.

"SZÉKELY-UDVARHELY" TÁRGYAJA.

Kossuth emlékezete.

Ünnepi beszéd, melyet a róm. kath. főgimnáziumnak Kossuth-ünnepén mondott Szemlér Ferencz tanár.

Kedves Ifjúság!

A hazáját igazán szerető szív mindig szívesen időz nemzete multjánál s tettevagyó lelkesedéssel csüng a hazai történet nagy alakjainak példaadó emlékezetén. A nemzeti multon való ez az alkalomszerű időzés s benne a nagy elődök példáján való lelkesedés: mindig szép ünnepe volt a magyarnak. De sohasem szebb, sohasem magasztosabb, sohasem örvedetesebb, mint mikor a magyar ifjúság gyújtja meg szívében a honfiai emlékezésnek világító, melegítő szövétnekét.

Mert az ifjúság — a miként a költő mondja — a nemzet virága s a haza jövőndő életének egyetlen boldog reménysége. A miként a virág s a gyümölcsérlelő fa csak akkor él, ha gyökereivel a tápláló talajba kapaszkodik: úgy hervad és pusztul el a nemzet reménye is, ha szívós szeretettel bele nem kapaszkodik a nemzeti történet s nemzeti mult erős sziklájába. Elveszett az a nemzet Kedves Ifjak, a hol az ifjúság nem tudja, vagy nem akarja megérteni a nemzeti multnak nagy tanulságait; de áldott az a nemzet s boldog jövőnek bimbait hordja ölében, a melynek ifjúsága mindig tanulékony szívvvel néz a honi történet messze távolába, hogy onnan illatot és fényt, lelkesedést és tettevagyó szívet magába haurzóért buzgó s hazáért cselekvő férfikora számára. Ez a gondolat teszi Kedves Ifjúság, mai ün-

napunket is széppé, vigasztalóvá s ép azért magasztossá. Mert mikor mi a jelen alkalommal gondolatban bár, de szívünk annál nagyobb szeretetével odaállunk ama kised bölcső elé, melyben száz évvel ezelőtt Kossuth Lajost ringatták s mikor ezt a bölcsőt teleaggatjuk emlékezésünknek szerény, de illatos virágaival: ugyanakkor mélyen érezzük s erősen meg vagyunk győződve arról, hogy ünneplésünk csak rideg külsőség marad s mi nem fogunk méltóképen áldozni Kossuth Lajos emlékezetének, ha lelkünkön tárt kapukat nem nyitunk s oda össze nem hordjuk ez ünnepnek minden komoly ifju számára kínálkozó szép tanulságait.

A 48-as nagy idők, Kedves Ifjúság, nagy fordulót képeztek nemzeünk életében. Az új idők új eszméket hoztak magukkal s a ki tanulta, az tudja, hogy a magyar alkotmány és szabadság örökre elveszett volna, ha a nemzet 1848-ban a halálba nem megy s az élethalálharc küzdelmeiben a tettevagyó honszeretet s a mindent odaadó önfeláldozás világra szóló példáit nem mutatja. Mert a nemzetek szabadsága és alkotmánya nagy kincs Kedves Ifjúság, s ez a mindennél drágább kincset, mely nélkül nemzet nem élhet, csak azok a nemzetek érdemlik, a melyek a világtörténelem tanúsága szerint szabadságért, alkotmányért meghalni is képesek. Nos, a magyar nemzet 1848-ban halálba menő honszerelmével, mindent odaadó önfeláldozásával az egész világ előtt fényesen bebizonyította, hogy a miért halni kész volt: szabadságát, alkotmányát örök időkre megérdemelte.

Ennek a nagy hazaszeretelnek, ennek a mindent odaadó önfeláldozásnak volt a magyar szívekben ébresztője, ápolója Kossuth Lajos.

Érdekes jelenség Kedves Ifjak! A nemzet a 48-as időköt megelőzőleg esztendőök hosszú sorozatán át alszik tehetetlenül. Magyarsága, alkotmánya veszendőben; nemzeti hagyományai feledésnek indulóban; költők lelkesítő dalaira, komoly hazafiak figyelmeztető szavaira alig hallgat valaki s ezenszomorú idő alatt a zemplénmegyei Kossuthok egyszerű köznemesi kuriájában egy diákot, egy halvány arcú, gyenge termetű ifjut látunk, ki könyvei mellett ül és tanul. Pajtásaitól, többi kiséssé léhább kortársaitól annyiban különbözik, hogy csendes és komoly, szereti olvasgatni nemzete történiáját s a mikor néha-néha atyja házához összegyülekeznek: elfogódott szívvvel hallgatja a haza sorsáról, jövőjéről aggódó hazafiak komoly beszédeit. És ekkor kialakul lelkében a magyar diák és magyar ifju egyetlen, de legszentebb kötelességének élénk tudata: hogy neki tanulni kell, hogy szívet és eszét tiszta érzésekkel és alapos ismeretekkel kell megtöltenie, hogy ennek a veszni indult hazának egykor mint férfi derék és hasznos polgára lehessen.

Igenis Kedves Ifjak! Kossuth mint diák, mint fejlődő ifju egészen olyan volt, mint ti. Szegény és egyszerű, de Istentől fogékony szívvvel és jóra való tehetségekkel megáldott. Előtte is mint előtte, ismeretlenül állott a jövő. Mi lesz belőle, hová viszi élete során az Urnak áldó keze: épp oly kevéssé tudta, mint ti. Egyet azonban tudott, hogy bárhová vezet is az Ur, bármily állást, vagy foglalkozást jelöl is ki számára az élet: szívet és tehetségét mindenkor és mindenütt a haza és embertársai javára kell áldoznia.

Igy fejlődik komoly és tettevagyó férfiúvá Kossuth Lajos s mikor a haza egén tornyosulni

— **A lentermelés vármegyénkben** általában mindenütt jól bevált a folyó évben is. Gazdaközönségünk legnagyobb része igen szép haszonnal zárta számadásait s hova-tovább mind többen határozzák el a hasznos ipari növény termelését nemcsak vármegyénkben, de a szomszédos vármegyékben is. És ezen mi egy cseppet sem csodálkozunk, mert a len igazán hasznos és — a mi legtöbbre becsülendő — éppen akkor juttatja pénzhez gazdaközönségünket, amikor legnagyobb szüksége van arra: nyár elején. Hogy a vármegyénk területén elért közepes termés is mily szép eredményt mutat, annak fényes tanujelét adja azon kimutatás, melyet Szabó István szombatfalva-városrészi földbirtokos a „Székely-Udvarhely“ rendelkezésére bocsátani szives volt. Ezen kimutatás három hold területű föld hozamáról készült s a következő számszerű hiteles adatokat mutatja. Kiadás: 1. Őszi szántásra 8 eke á 2 K 40 f = 19 K 20 f, 2. Tavaszti vetéshez 6 eke á 3 K = 18 K. 3. Három hordó (41 mm. és 81 kgr.) lenmag 80 K. 4. Nyövéshez 117 napszám á 1 K = 117 K. 5. Behordáshoz a mezőről egy napra 2 szekér 6 K. 6. Magkifüsléshez 27 napszám á 1 K = 27 K. 7. Beszállítás az átvételkor a raktárba 6 K, összesen a kiadás 273 K 20 fillér. Bevétel: 1. A három holdon lett 41 mm. 81 kgr. első osztályu len á 9 K = 376 K. 2. Csepűért (berzóka) 7 K 60 fillér. 3. Lenmag, 63 véka á 3 K = 189 K. Összes bevétel tehát 572 K 60 f, melyből levonva a 273 K 20 f kiadást, **marad tiszta haszon 299 K 40 fillér.** Ezek a számok bármely hosszadalmas beszédnél szebben bizonyítanak s azt hisszük, teljes örömmel tölti el Hollaky Arthur, vármegyénk főispánjának is melegen érző keblét, hogy fáradhatatlan munkálkodásán ily szépen gyümölcsöző eredmény lett. Részünkről szintén örömmel jegyezzük föl a szép eredményt, mert annak idején a „Székely-Udvarhely“ is derekasan kivette

részt a lentermelésnek megyénkben való meghonosításának eszméje mellett. De megelégedéssel töltheti el e hir mindazokat, a kik a szép cél érdekében küzdöttek és diadalhoz segítettek a messzekiható eszmét.

Udvarhelyvármegye lótenyésztése a múltban és jelenben.

— A székelyföldi kormánybiztos figyelmébe. —

Közlő: Lengyelfalvi báró Orbán Ottó.

IV.

Az említett községeken kívül lótenyésztést még a nagyobb székely birtokosok is üzték. Bogárfalván Simó Mihály lovait a mezőségen hosszú időn keresztül lakott róm. kath. pap testvérétől örökölte. Ezen lófaj már nem székely, hanem a mezőségi régi erdélyi lófajból származik s ugy maga Simó Mihály, valamint fia id. Simó János (a ki azt atyjától örökölte) a szabadban tenyésztette szabad ménnek használatával. Az oroszhegyi legelési és takarmányozási rendszer mellett nevelte. A lovak eredeti nagyságukból itt veszítettek a zordabb éghajlat és gyengébb minőségű legelőn, de azért az erős testalkotást és a régi erdélyi ló jellegét megtartották. Igen jó minőségű, minden fajhibától ment lovak.

A bogárfalvi Simó János ménese megczáfolta a szakértők azon állítását, hogy a beltenyésztés következtében a lóállomány elsatnyul, mert ugy Simó Mihály, valamint fia Simó János az anyakanczák fedezetésére soha idegen fajment nem használtak, hanem felváltva mindig a maguk tenyészetéből cserélték fel az apaméneket. A tenyésztést így folytatták, de azért a lóállomány sem erőteljességéből, sem véralakatából semmit sem veszített és eredeti fajjellegét megtartotta. Ezelőtt mintegy 9—10 évvel vitt Simó János először idegen fajment lóállományába. Tölem vásárolt meg egy lipiczai apától és arabs anyától származott fekete méncsikót. Ezen mén ivadéka már előhaladást tanusítottak, mert kevés kivétellel mind katonai célra való lovak lettek. A tölem vásárolt mén később eladta és több rendbeli szász lófajtájú mén vett. Azonban azok ivadéka nem váltak úgy be, mint az én tenyészetemből származott mén ivadéka. Ha ezen ménest kellő szakértelemmel és a kanczaállományhoz megfelelő ménnek alkalmazása mellett kezelnék, a Székelyföldön az első helyen állana és a legjobb erdélyi lovat szolgáltatná a lóvásárló közönségnek.

Egyházi élet.

Papi beköszöntő.

Szép és megható ünnepélynek volt színhely — mint tudósítónk írja — f. évi okt. 5 én a székelykereszturi unitárius templom. Lőrinczi Istvá ki előbb Felsőrákoson lelkészkedett, hol 10 é működése után halhatatlan emlékeit hagyta f radhatlan buzgalmának, e napon foglalta el híve talosan a székelykereszturi unitár. egyház szósz kété, melyet Ferencz József püspök a legteljesebb bizalommal bocsátott rendelkezésére. Hogy e f pásztori bizalmat ki is érdemelte, azt első sz replésével bebizonyította. Mert bár voltak egye kisebbszerű pártmozgalmak, addig, a míg a híve az új lelkész személye felől nem voltak tájékozva de ezek a mozgalmak a Lőrinczi szeretetre méltó egyénisége, nyílt és bátor föllépése előtt teljeseb elsimultak. Az új lelkészt a legnagyobb rokon szenvvel és bizalommal fogadták hívei. Az említett napon zsufozásig megtelt a templom érdeklődő közönséggel, melyben a helybeli és vidéki intelligencia is nagy számban volt képviselve. Kötőn Sándor tanító által vezetett gyülekezeti éne után Raffaj Domokos esperes mutatta be az új papot s Geréb Zsigmond által olvastatta fel püspöki kinevezést s a hozzá fűzött meleg hang főpásztori üdvözlőlet. Ez után az új lelkész álló a szószékre. Magasan szárnyaló, szép imája után felolvasta II. Sámuel 10. r. 12. v.-ből ez igéket: „Légy erős és bátor és emberkedjünk a mi nemzetségünk érte és a mi Istenünknek városaiért és az Ur cselekedjék úgy, a min nekünk tetszik.“ E vezér igék alapján tártotta székfoglalóját, mondta el programbeszédét. Nem kísértjük meg e beszéd még vázlatos ismertetését sem. Elég az, hogy mindeneket teljes mértékben kielégített, sőt midőn a székely kérdés tárgyalt s Isten országa mellett a székelyek fölkörményének a megmentését is lobogójára írta, nagy hatás s általános lelkesültséget keltett. Az új pásztorhoz és a hívekhez. Urvacora osztály is végzett az új pap az őszi hála ünnep alkalmából. Gyönyörű beszéddel kísérette elő a híveket az Ur asztalához. Az urvacora osztályban Geréb Zsigmond segítkezett. Végül szintén az új pap megkeresztelte dr. Jankovics Pál helybéli orvos fiát a templomban. Mindenik funkcionál egy igazi jó papnak bizonyult, ki lelkesül és lelkes

kezdenek a veszedelem felhői s a nemzet honfiakért imádkozik, a kik cselekedni is tudnak, akkor a népek sorsát intéző Gondviselés nem a hercegi koronák örököseit, nem is a grófi paloták gazdag lakóit, hanem annak a szegény köznemesi kuriának egyszerű gyermekét választja ki arra, hogy komoly tudással párosult honszerelmével a szabadság és az alkotmány megvédelmezésében vezére, apostola, atyja, mindene legyen nemzetének. S mert Kossuth a szülői házból, atyjától, anyjától legszebb örökségül hozta magával az Istenbe vetett mélységes bizodalmat s mert már gyermekkorában szívébe véste a magyar ember ama legszebb tulajdonságát, hogy munkája sikerét mindig összekapcsolja az imádság kegyelmével: azért Kossuth megérti a Gondviselés hívó szavát. Nem tépelődik, hanem kilép a tettek mezejére s akár a megyegyűlések termeiben szószokol, akár Pesti Hirlapjának szerkesztésében fárad, akár az országgyűlés színe előtt szól, mindezt azzal a nemes öntudattal cselekszi, hogy nemzete javára teljesíteni akarja azt a szent kötelességet, a melyet tehetségeihez képest az Ur neki osztályrészül kiszabott.

Higgyétek el Kedves Ifjak, ez a meggyőződés, Kossuth Lajosnak ez a nemes öntudata adja meg gondolatának azt a mélységet s szavainak azt a mindeneket magával ragadó erőt, hogy nyomában ez a nemzet fölserken a tespedés álmatagságából s mint egy ember fog fegyvert szabadsága, alkotmánya védelmére.

Nézzétek a napot, ha lehullana az ég pereméről, kihűlt sugarai nyomán sötétség és halál szállana a földre. Ha a Gondviselés kegye ama napokban Kossuth Lajost nem adta volna a nemzetnek, ki tudja, volna-e most magyar élet Szent István országában? Mennyi hőnek, mennyi izzó tüznek kell lennie a napban, ha már az is, a mi belőle kisugárzik, fényt és meleget, életet és boldogságot fakaszt mindenfelé. Hát akkor az önzetlen

haszaszeretet micsoda izzó lávájának kellett fornínia Kossuth Lajos szíve mélyében, ha már az is, a mi gondolatai, szavai révén belőle kisugárzott, egy nemzet szívében az önfeláldozó haszaszeretnek nemesen ragyogó, soha el nem hervadó virágait fakasztotta? Én legalább úgy érzem Kedves Ifjak, ha mi, a hogyan ma itt együtt vagyunk, ott lettünk volna ama nevezetes országgyűlésen, a melyen Kossuth Lajos úgy érezte magát, mintha az Isten kezébe „adta volna a tárogatót, mely fölkiáltta a halottakat, hogyha vétkesek, vagy gyöngék, örök halálba sülyedjenek; ha pedig van bennük életerő, örök életre ébredjenek“... és ha hallottuk volna, a mint ez a beteg ember a nemzetéért remegő szív szeretetével odakiáltja: „Uraim! a haza veszélyben van! Uraim, mentsetek meg a hazát! — úgy hiszem Kedves Ifjuság, hogy akkor mi is, a hogy az ott jelen voltak cselekedtek, vonakodás nélkül, egyhangu esküvéssel odatettük volna életünket, vagyonunkat, mindennünket a haza oltárára. És ha ott álltunk volna ama piacokon, a honnan Kossuth Lajos városról-városra járva, az ősök Szüz-Máriás lobogója alá harcra szólította a nemzet gyermekeit. Ugy érzem, hogy akkor mi is apánktól, anyánktól elszakadva bátor szívvvel mentünk volna szabadságért, alkotmányért győzni, halni a Kossuth Lajos regimentjébe.

Oh milyen regiment is volt ez! Az öszfűrtü aggastyán, a ki egy családot hagyott oda, egy sorban küzdött azzal a 15 éves gyermekemberrel, a ki még tegnap az iskola padjai közt tanult, a tudomány neves férfia bajtársa lett a föld egyszerű névtelen gyermekének s a székely falvak legutolsó kunyhója is hősoke, vértanukat állított a csatasorba. Honnan vették mindezek az önfeláldozásnak ezt a világmozgató nagy erejét? Abból a mélységes haszaszeretéből Kedves Ifjuság, a melynek perzselő tüzeit a Kossuth ihletett szava lopta be szíveikbe.

Kossuth szavából pedig a lélek szólt. Az az

erős, meggyőződéséhez még a hontalanság nehé napjaiban is törhetetlenül ragaszkodó lélek, mely mikor itthon mindent elveszni látott, tengereket túla kergeti őt, hogy honszerelme fájdalmas, annál nagyobb erejével idegen nemzetek segítségéért esedezzek leigázott s elveszettnek hit nemzetek érdekében.

Ezzel a nagy, ezzel az erős, a haza függetlenségét és szabadságát élete utolsó lehelleté hiven szolgáló lélekkel írta be nevét Kossuth örök időkre a nemzet történetébe azon dicső nevek mellé, a kiket — míg e honban magyar él — igaz hazafi a becsstelenség vádjára nélkül el nem feledhet.

És nem feledhetünk első sorban mi Kedves Ifjuság, mi magyar ifjak, a kiknek kezében van letéve tulajdonképen ennek a nemzetnek jövője fénye és boldogsága. Nem magyar az s különösen nem magyar ifju az, a ki a hazai történet nagy embereinek, tehát ma Kossuth Lajosnak emlékezeténél is, csak ugy könnyedén, léha lélekléle üres fejjel tovasurran. Mert a nagy emberek nem hiu czifraságul, hanem az okulások, komoly tanulások szent kincsei gyanánt adja az isteni Gondviselés a nemzeteknek.

Tőlük tanulhatjuk meg egyedül és igazán miként lehet és kell nem szájjal, hanem egy becsületes életnek áldozatos tetteivel szeretni a hazát. S a ki közületek ma, mikor a nagy Kossuth emlékezetének áldozunk, csak a szemével s nem a lelkével van itt jelen s a ki nem viszi magán a haza bűneit — épen Kossuth példáján okulva — az a komoly elhatározást, hogy ugy akarja és fogja ezután végezni iskolai életének kötetlen feladatát, hogy egykor bármely állásban, a hivatásnak mily szerény keretében erős támasza lehessen hazának: az Kedves Ifjak, törpe lélek, léha ember, a ki később is csak élni fog a hazáért, de a hazáért tenni, annak boldogságáért teherrel geivel, szívével és eszével áldozni nem fog soha

A MAGYAR CSALÁD KÉPES LAPJA

————— SZÉPIRODALMI HETI FOLYÓIRAT —————

Megjelenik hetenként egyszer.

A »Székely-Udvarhely melléklete.
Főszerkesztő: *Betegh Pál.*

Előfizetési ára:
Egész évre . . . 2 kor.
Fél évre. 1 „

Zola Emil.

Zola Emil, aki a francia irodalomban és a világirodalomban egyaránt új ösvényeket vágott, hatvankét éves korában meghalt. 1840 április 2-án született Párisban. Atyja olasz mérnök volt. Ifjúságát Dél-Franciaországban töltötte, könyvkereskedő lett, de ezt a pályát csakhamar elhagyta, hogy a regényíró fényes pályájával cserélje föl. A hetvenes évek eleje óta volt Franciaország egyik legkimagaslóbb alakja. Mikor a Dreyfusz ügyben meghozták az első ítéletet, emberi részvéte és szigorú igazságérzete arra sarkálták, hogy az elítélt pártjára álljon s a legnagyobb erővel küzdjön azért az emberért, akit ártatlannak tartott. *J'accuse* című híres hírlapi cikke heves harcz kezdetét jelentette, melyet végre Dreyfusz javára döntött el. Őt magát is vád alá helyezték, elítélték, szökésre kényszerítették, míg végre szababító munkáját siker koronázta.

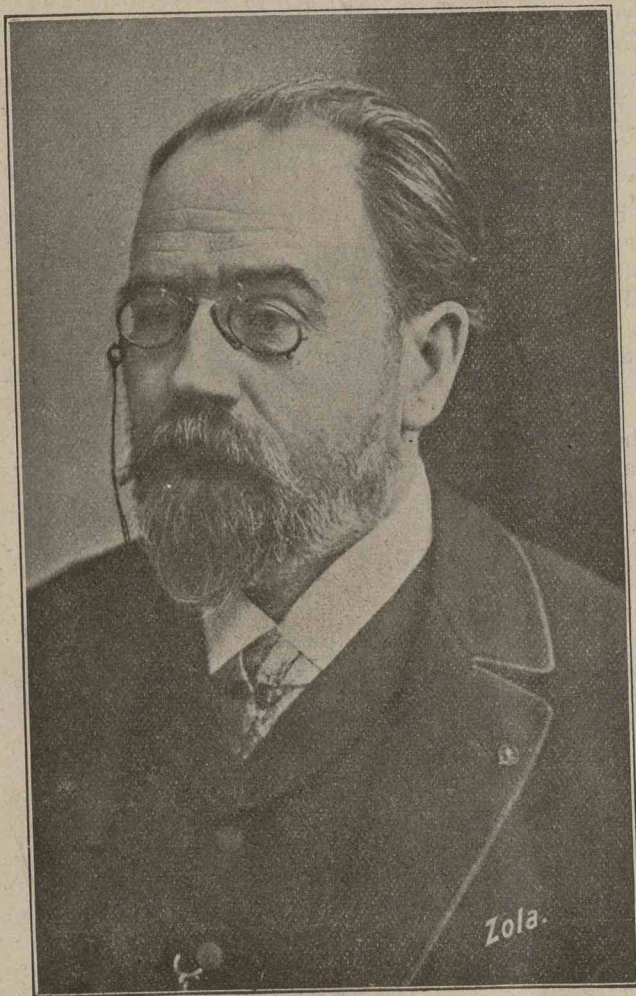
Zola Emil a munka és a páratlan szorgalom emelte az emberiség legnagyobb alakjainak sugárzó magaslatára. Minden délelőtti órákhoz tartozott, hogy a regényeinek valamelyikében az élet bizonyos viszonyait, intézményeit tanulmányozta, soha sem fáradt el abban, hogy az emberekről s a társadalmi viszonyokról tett megfigyeléseit a legapróbb részletekig földolgozza. Így lett ő az élet nagy mestere s így tanulta meg, hogy miképpen kell megfigyelni az élet minden titkát.

E nagy szorgalom dacára is, talán sohasem alkotott volna olyan mesterműveket, ha nem lett volna olyan hatalmas, szinte féktelen képzelete. Szívesen nevezte magát Flaubert tanítványának, bár művészete Viktor Hugótól származott, a kinek romantikus érzéseit Zola a modern környezetbe plántálta át.

Zola sohasem rajzolta a valóságot, sőt legtöbbször átfestette azt, a mit látott. Mindig valamely határozott hangulatból indult ki s ebbe az egy színbe mártotta bele egész festményét. Zola mindig szívesen kaczerkódott a valósággal, gyakran csak azért, mert azt remélte, hogy így műveinek hatását biztosítja s hogy a tudományos lelkiismeretesség híré hódítja meg. Valójában azonban a valódi élet nem volt más ő rá nézve, mint képzelete munkájának anyaga.

A színpadon ritkán ért sikert Zola Emil. A helyzetek rövid, tömör csoportosításához nem értett, ő csak ott érezte otthonosan magát, ahol szélesen, lírikus hangulattal alkotott leírásokat nyujthatott. Zola neve minden időkre fönmarad az emberiség történetében, nagyszerű művei: a Rougon-Macquart és a Három város című regények örök emlékjelei maradnak a tizenkilencedik századnak, ennek a századnak, melyben a nagytökéek erőre kaptak, amelyben a szellemi élet és az érzésélet minden ponton túláradt.

A Rougon-Macquart sorozat a szövevényes modern élet egész gépezetét tárja föl. A polgári osztály legfontosabb műveit: a pénzt, a művészetet, a hadsereget, a tudományt, a hivatalnoki szervezetet nagyszerű művészettel s nagy tudással tárgyalja. A második sorozatban Zola a polgári társadalom dinamikáját akarta megírni, meg akarta magyarázni az érzések fejlődését és a mai emberek vallási fölfogását. Ennek a hatalmas pályának vetett véget a halál a napokban, mikor a nagy művészt halva lelték meg hálószobájában padlóján. A kandallóból kiáradt gázok ölték meg.

Zola Emil

Kicsiny atomja én e nagy világnak,
Mint egy világ, ó annyit szenvedek;
Szívem sajtó fekélylyel fedett,
S a férgek ezrei mardosnak, rágnak.

De jaj nekem, én átokra születtem,
Bágyadlnak látom a derült napot,
És még az ég is sirboltja felettem,

Vigazsköny az esőcsepp a virágnak,
Felél, ha százszor hervatag, beteg,
S nincs oly aggastyán, fáradt-reszkeleg,
Ki nem ujjong a zöldelő faágnak.

A melyben isten sohasem lakott,
S a föld egy hüvös, sivár rengeteg,
A hol én annyit-annyit szenvedek.

Történet a hunyó parázsról.

Irta Molnár Ferencz.

Valahol az Andrásy-út végén nagyon örült egy szegény konflisló, hogy megállhatott. A kocsis letakarta, aztán szétnézett a novemberi estébe.

A villából kiszaladt a szobalány:

— Maga jött a vasúthoz?

— Igenis, kisasszony.

Az Andrásy-út végén nem csevegnek a szobalányok a kocsisal. A főköttös fruska visszaszaladt.

Fönn az emeleten kissé megborzongott a tanító úr, a mikor meghallotta, hogy itt a kocsi. Általában ő csak a vasúthoz szokott kocsin menni s ezért a kocsizás mindig fájdalmas neki. A tanító urat Polláknak hívták, de ez nem látszott meg rajta. Szerény, engedelmes szőke fiu volt, nem erre a világra való, mindig olyanon gondolkozott, a mik nincsenek, de meglehetnek; a jövőjében egyéb se volt, csak remény. A jelene tizenöt forint volt havonként és teljes ellátás az Andrásy-úti kis villában, de ez a jelen most már bevégződött azzal, hogy előállott a kocsi.

A tanító úr úgy gondolta, hogy még egyszer búcsút kell venni a családtól, utóvégre is egy esztendeig ette a kenyereket. Aztán tizenhét esztendő volt még csak és ebben a korban nehezen szakad el akármitől is az ember.

Szépen lassan körülnézett a kis szobában, hogy össze van-e pakkolva minden, aztán megindult lefelé a lépcsőn.

— Utoljára megyek most itt le — gondolta és minden lépcsőfoknál valami nehezett érzett a szívében.

Lenn a földszinten volt a kis szalon, a hol a háziasszony szokott lenni. Az se volt valami idős, nem lehetett több huszonhét évesnél.

Kopogtatott. Azt mondták benn, hogy szabad; erre belépett.

— Hogyan, Pollák úr, maga még itt van? — mondta az asszony és fölállt.

Pollák valamit motyogott erre.

— Azt hittem — folytatta az asszony — hogy már rég elment.

— Már most megyek . . . itt a kocsi . . .

Az asszony végignézett rajta, s először életében sajnálta ezt a gyereket. Pollák tanító úr pedig leült egy székre s maga elé bámult. Az asszony elmosolyodott:

— Nos, hát mit fog majd otthon csinálni?

A fiú csak nézett maga elé, aztán az asszonyra emelte a szemét:

— Én nem tudom . . . hát csak úgy élni fogok.

— Hm.

Hallgattak, látszott, hogy nincs mit beszélniök egymással. Az asszony elővette kézimunkáját és tovább

hímzett. A fiú a kezét nézte, a finom, fehér kezét, a melyen mintha áttetsző madárbőr lett volna, olyan gyöngye volt.

Az asszony aztán elkezdett beszélni, nagyon csöndesen, inceselkedő hangon, hogy valamit kicsaljon ebből a gyerekből, a ki eddig egy szót se mert szólani:

— Aztán elmegy haza, otthon meg majd bálozik, mulatozik . . . Ugy-e? Fog kurizálni a lányoknak . . .

Majd hozzátette meleg, majdnem őszinte hangon.

— Miránk gondolni se fog, Pollák.

Már akkor a két kezébe hajtotta Pollák a fejét, de még mindig nem szólt. Az asszony igazított egyet az állólámpán és hangosabban mondta:

— Kurizálni fog, kurizálni . . .

Erre már az élehetetlen gyerekek megszólalt, csöndesen:

— Nem fogok én . . .

Erre várt az asszony. Letette a hímzést, előrehajolt és szemébe nézett a fiúnak:

— Miért, Pollák?

— Csak nem fogok . . .

— No mondja meg nekem őszintén, hogy miért . . . aztán miért olyan szomorú?

A fiú megint szólt:

— Nem fogok én kurizálni . . .

Az arcza már nem volt olyan, mint máskor.

Mintha sírásra állott volna a szája, úgy szorította össze a fogát, meg nagyon piros is volt. Egyre a homlokát fogta.

— Pollák, hát beszéljen! . . .

Ez már úgy volt mondva, ahogy egy szerelmes kér valamit számon. Ez is csak olyan fogás volt azért. De a tanító végigáradt a meleg erre a hangra. Azon a ponton volt, hogy beszél. Egy évig hallgatott, minek is szólt volna? De most elmegy — gondolta — és nem bánja, aztán akármi történik.

Megjelent a szemében egy könny.

Istenem, Pollák sírt. Most már bántotta az asszonyt, hogy nem beszél. Végignézett a fiún és valami szociálista-érzés fogta el. Ez a nyomorult gyerek annyit dolgozott itt, tanult és tanított, sohse mukkant, rongyosan járt és szerelmes volt. Hát miért szabad minden lipótvárosi fráternek a fülébe sugni, hogy szereti és miért kell hallgatni ennek a cselédkenyéren élő fiúnak, akinek csak az a bűne, hogy nem tiszta a manzsettája.

Odaállt elébe az asszony s most már őszinte érdeklődéssel nézett rá. Határozott hangon beszélt, mint az okos asszonyok, akiknek minden mondatában van alany és állítmány!

— Nem akarnak engedelmeskedni, mondta a kocsmáros az idegen felé fordulva. Az én időmben másként bántak a gyermekek az atyjukkal.

Az idegen mosolygott s ezt kérdezte:

— A fia?

— Az s a leány, a kit az előbb látott, a leányom. Én vagyok a gazda, ők a cselédeim. Igaz, hogy nincs sok dolgunk, ritkán vetődik hozzánk vendég s kevés a keresetünk.

— Nem csodálom, mondta az idegen, miközben az jutott eszébe, hogy vagy tíz dombot kellett megmásznia lovával, amíg Melvilleből, ahol a lovat bérelte, odáig jutott. Mennyire vagyunk Pentonvillelől? kérdezte aztán.

— Legföljebb árom mértföldnyire, hallatszott a válasz. Nappal könnyen odajut az ember, de ilyen viharos éjszakán...

— Természetes! mondotta az utas s hallgatta, a mint künn tombolt a vihar. Boldog vagyok, hogy éjjeli tanyát találtam.

A kocsmáros most az utas podgyászára tekintett, a mely egy kis úti táskából, felöltőből és halász-hálóból állott. Arczan csalódás látszott.

— Halászni akar? kérdezte.

— Halászni.

— Sok pisztráng van erre felé, folytatta a kocsmáros. Egyedül megy?

Az idegennek nem tetszett ez a kíváncsiság,

Vermont hegyei közt, körülbelül húsz mértföldnyire a vasuti állomástól, a késő esti órákban egy fiatal ember lovagolt a csöndes, végtelen országuTON. Elvesztette a helyes utat s most egész erejével igyekezett, hogy valami embert lakot találjon, a melyben éjszakára meghálhat. A szél süvített, az eget sűrű fekete felhők takarták s minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy megered az eső. A lovas pártája már megsántult a hosszú úton s alig tudott lépésben haladni.

A lovast nagy öröm fogta el, mikor végre a messzeségben világosságot vett észre, csakhamar észre vette, hogy útszéli kocsmához érkezett. Megállt a bezárt ajtó előtt s hangosan kiáltotta: Halló!

Egy másodperc múlva kinyílt az ajtó s egy ember jelent meg a küszöbön, a ki lámpát tartott a kezében. Az utas legott előadta kíváncsiságát, amire a vendéglős mogorva hangon, így válaszolt:

— Szörnű idő van s ki tudja, mi történik még az éjszaka.

A vendégfős nézetét megerősítette az a hatalmas szélvihar, a mely e pillanatban végig separta az országutat, becsapta a vendégfogadó ajtaját s egy vén fa ágai közt süvített végig.

— Jöjjön gyorsan! mondotta a kocsmáros. Mindjárt esik.

A lovas most leugrott lováról, nagy nehezen kinyitotta az ajtót s belépett a házba.

A folyosón egy emberrel találkozottak, a ki szótlanul mutatott egy megvilágított szoba felé, aztán kiment, hogy az utas lovának eleséget adjon.

Az utas habozás nélkül fogadta el a néma megnívást s a számára kijelölt szobába lépett. Odabent egy csodálatos szépségtől sugárzó fiatal leányt pillantott meg, a ki most fölemelte fejét s miközben szemét merően szögezte a belépőre, balkarjával az asztalra könyökölt. Arczán meglepetés és aggodalom látszott.

Valóban meglepő dolog volt ilyen helyen fiatal leánygyal találkozni. Főleg ilyen leánygyal, a kirtől az első pillantásra el kellett ismerni utasunknak, hogy nagyon érdekes szépség. Sőt: szemének természetfeletti hatását nem rontotta sem karcsú termete, sem arczának feltűnő fehérsége. Mintha hirtelen föllöbbedő láng lett volna, a mely reszkette mozog s ellenálhatatlan szent-

vedélyvel lobog. Az idegen mély tisztelettel emelte meg kalapját.

A leány egész testében megborzadt s nem is nézett még mindig az idegenre, mintha valami mérhetetlen mélységbe akart volna behatolni tekintetével. Aztán fölemelte a kezét és az ajtóra mutatott, mintha távozásra akarta volna inneni. Ebben a pillanatban azonban megnyílt az ajtó, a szobába beüvített a szél s a két férfi jelent meg a küszöbön. A leány hirtelen lebecsátotta fölemelt kezét, azután szótlanul kelt föl tilóhelyétől, megfordult s elhagyta a szobát.

Az idegen csak most vette észre, hogy a leány testét egyszerű kalikó-ruha fedte s hogy arczavondásai minden szépségük daczára sem voltak tökéletesek.

— Menj utánna, mondta most az öregebb férfi a fiatalabbnak s mondá meg neki, hogy a felső szobában vessen ágyat vendégünknek.

A fiatal ember a kalapját szárítgatta a jobogó tűz mellett s unottan válaszolt:

— Elvégezi ő magától is. Várj míg megszártom a ruhámat.

Az öregebb férfi most összeránczolta szemöldökét, villogó szemmel nézett a fiatalbba, a ki úgy látszik, megértette ezt a parancsoló tekintetet, mert rögtön elhagyta helyét s kiment a szobából.

— Hallgasson ide, Pollák . . . én tudom, hogy magának mi a baja. Hígyje el, hogy tudom. Maga most elmegy innen és szeretne valamit megmondani. Hát ha fáj, ne mondja meg. Én tudom, Pollák, hogy mit akar mondani. Áldja meg érte az isten.

Azzal komolyan, becsületesen a kezét nyújtotta feléje.

Pollák megfogta és ráemelte a szemét az asszonyra. Most már csillogott a szeme a könnytől és nem tudott egyebet mondani, mint csak annyit, hogy:

— Alászolgája . . .

Ezt is nehezen. Azzal kiment szép csendesen, föltűnés nélkül, mint mindig. Az ajtót is halkán tette be.

Az asszony pedig utána nézett, a csukott ajtóra bámúlt. Elment a Pollák. Oly jelentéktelen szerepe volt Polláknak a házban, hogy nem is vett róla soha tudomást. De mivel Pollák is az asztalnál ebédelt, ha nem volt vendég, észrevette asszonyszemével, hogy ez az ügyetlen gyerek szerelmes belé. De hát ez csak nem fontos . . .

Valóban, elment a Pollák. Amíg itt volt, nem érezték, most hiányzik, hogy elmegy. Ugy érezte az asszony, hogy most egy kis melegség távozik az ő életéből. Szomorú házaselet az olyan, amelybe kívülről hozzák a meleget, de az övé olyan volt. Körülötte csupa üzlet meg üzlet, kötés meg lejárát — gondolta — csak egy szegény, kopott szőke zsidógyerekből árad a meleg, aki ott ül az asztal szélén és nem eszik, mert szerelmes.

Meg is reszketett most már arra a gondolatra, hogy ime kihamvad a parázs az ő életében. Szinte neveléses, de mégis szerepe volt Polláknak az ő lelke világában . . .

Csöndesen kinyílott az ajtó és visszajött Pollák. Már rajta volt a kabátja, kezében a kalap. Az asszony odaállt elébe és a kezét nyújtotta:

— Isten áldja meg, kedves Pollák . . . sokat fogunk gondolni magára . . .

Pollák fogta a kezét erősen, mintha az élete kincsét fogta volna.

— Isten ve'e . . . — mondta az asszony — hogy is hívják a keresztnévén?

A tanító úr pislogott, kissé bele is harapott az ajkába, aztán nagyon halkán mondta:

— Mór . . .

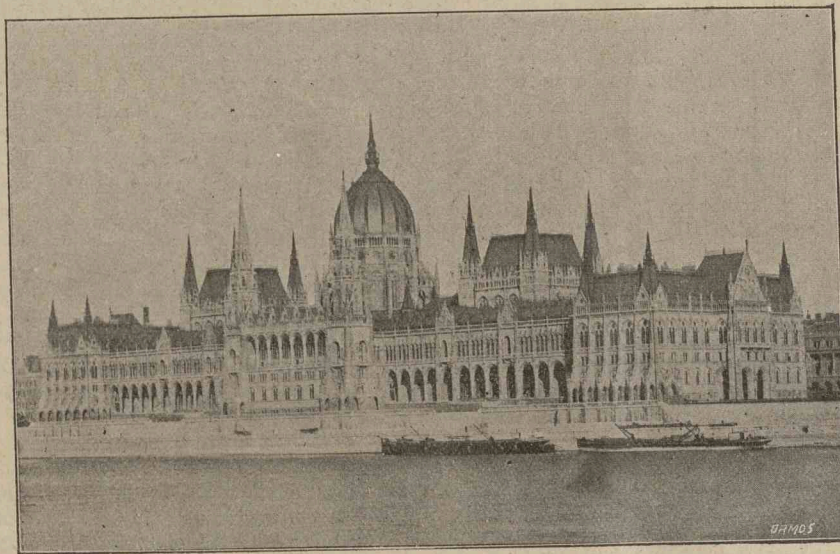
Hát azt nem lehetett mondani, hogy isten áldja meg, Mór. Csak úgy szorította meg még egyszer az asszony a kezét és talán ő is tolt, talán Pollák is húzta az ajka felé. de megcsókolta a kezét a fiú. Ott is tartotta az ajkát. Egy esztendő sok idő, istenem! Azután vissza akarta már húzni a kezét az asszony, a gyerek engedett a mozdulatnak, de az ajkát nem vette le a kézről. Akkor csak azt érezte egyszerre, hogy a selyemblúzhhoz ér az arcza, az illatos ruhához, az asszony nyaka alatt. Odaszorította az arcját, aztán hirtelen vad lett, kétségbeesett, s fölcúszott az ajkával az asszony nyakáig. Rászorította a finom bőrre, csak épen rászorította az ajkát.

Az asszony nem fordította el a fejét. Nagyon sajnálta szegény Pollákot és ebben a pillanatban úgy érezte, hogy tartozott ezzel neki.

Erre aztán kiment Pollák, vissza se nézett. Becsapódott künn a kapu. Az asszony kipirulva állott a szoba közepén és fázott. A haját igazgatta.

Pollák hátrahúzódott a kocsiban. Ugy gondolta még tegnap, hogy nagyon szomorú lesz az utazása. De most valami elégyűtség áradt szét benne. Mosolygott is. Rágyújtott egy ordináre cigarettára és nagy füstöt csinált a kocsiban. Aztán kinyitotta az ablakot, mert nagyon melege volt. Jól érezte magát. Egy év sok idő, de ime máris kisebb volt a bánata, mint egy félórával ezelőtt. Amikor már közel jártak a pályaudvarhoz, fűtyörészeli kezdett, s megszagolta a jobb tenyerét, amelyen még ott maradt az asszony kezének meleg, átható, szerelmes illata.

Az új parlament.

A legnagyobb hureczkódás kétségkívül az, mikor az egész ország házából hureczkodnak. Ez a nagy hureczkódás most megtörtént. A Sándor-utcza egy emeletes házikóból, a viharok és küzdelmek ez ősi fészkeiből kivitték mindazt, a mit az idő még épségben hagyott s az új parlamenti palotában helyezték el, melyet képünk mutat s amely a Duna partján állva, hatalmas kupolájával, íves tornyával, ezernyi szépségével hirdeti Magyarország dicsőségét, államiségének erejét. A pompás parlamenti épületben a jövő hó nyolczadikán lesz a második ülés. Az első ülés a millenium évében volt. Most hát semmi ünnepeket nem tartanak, úgy vonulnak be a törvényhozók, mint ahogy kell, egyszerűen, a munka számára teremtett csarnokokba. A középső rész, ahol a kupolás torony látszik, a gyönyörű, szinte páratlan pompával ékített kupola-csarnok,

melynek falait márvány díszíti, oszlopain pedig a magyar királyok szobrai vannak elhelyezve. A márvány falburkolat e hét folyamán nagy riadalmat okozott. Itt-ott megrepedt s bár most a megsérült márványlapokat újakkal kell helyettesíteni, a kupolacsarnok pompája sértetlen maradt s világraszóló színpompáján csorba nem esik. A kupolacsarnoktól balra van a képviselőház ülésterme a megfelelő helyiségekkel a sugárzóan világos folyosókkal, munkatermekkel és a minisz-

terek szobáival. A kupola-csarnoktól balra a főrendiház ülésterme van elhelyezve. Október nyolczadikán ebben a diszes, pompázó palotában gyűlnek össze a magyar képviselők s e napon minden magyar ember könyörögve fordul az éghez, hogy áldja meg erővel, bölcseséggel azokat, a kiknek az a hivatásuk, hogy drága hazánknak bölcs törvényt hozzanak.

A hét drámái.

A szerelem, még mindig hatalmas és véres drámákat tud termelni. A hét rettenetes szerelmi bűnregényeinek olvastára nem szabad többé csodálkoznunk azon, amit az olasz veristák regényei tanítanak, hogy a szenvedélyek a legnagyobb erényeket s a legnagyobb bűnöket egyiránt ki tudják váltani az emberből. Az olaszországi dráma, melynek halottját Bonmartini grófot és tetteseit a grófnőt s annak fivérét Tullio Murrit képünk mutatja be, olyannyira megrendítő, hogy még korunkban is, mikor a szenvedélyek olyan gyakran csapnak át a korlátokon, megérdemli a különös érdeklődést. Bolognában a közel múlt egyik napján elterjedt az a hír, hogy Bonmartini grófot meggyilkolva találták szobájában. A gróf feslett életet élt s így a rendőrség azokra a nőkre gyanakodott, akik Bonmartini állandó társa-

ságához tartoztak. Senki sem gondolt még ekkor arra, hogy a grófot saját felesége, Murri Teodolinda gyilkolta meg, mikor egy napon Tullio Murri bolognai ügyvéd jelentkezett a hatóság előtt s kijelentette, hogy ő a gyilkos. Murri Tullio a fiatal grófnő testvére és egyúttal szerelmese is volt s a rettenetesen kicsapongó életű grófnő biztatására ölte meg Bonmartini grófot.

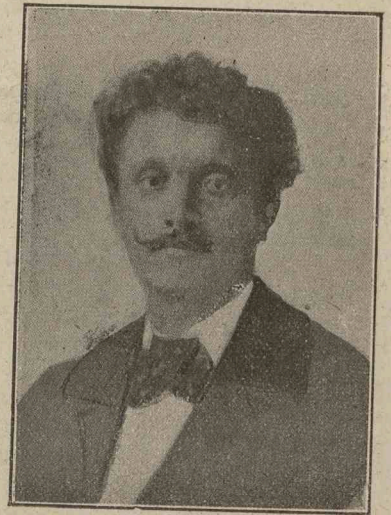
A másik szerelmi dráma, a Párizs melletti gyönyörű nyaralóban, Etretatban folyt le, ahol egy *Syndon* nevű fiatal festő agyonlőtte barátját, Dávid párisi bankárt. Az etretati dráma kulcsát sokáig keresték az emberek, míg végre egy fotográfia magyarázta meg az esetet. Ezt a fotográfiát Syndon festőművész zsebében lelték meg s Dávid feleségét ábrázolta. Most már tudják, hogy Dávidné szerelmi viszonyt folytatott Syndonnal s mivel Dávid megbotozta érte a festőt, ez revolverrel állott boszút kedvese férjén.

Murri Tullio

Bonmartini gróf és neje

Syndon festő

Színházak.

Fővárosi színházak. A *Vigszínház* e héten a *Három grácia* kacagató pikantériáival kötötte le a színházjáró közönség figyelmét. A bohózat, melynek irodalmi értéke semmi, de mulattató ereje annál több, a monte-carlóí *Három gráciához* címzett szállodában kezdődik, ahová éppen most száll be Sam Davids úr a feleségével. Sam úr nagyon furcsa viszonyban van az asszonnyal; most vette ugyan el, de kényszerűségből s így szépen megegyezik vele, hogy legott el is válnak. Heléna asszony csak azt köti ki, hogy keressenek számára más férjet. Sam tehát abba az érdekes helyzetbe kerül, hogy a saját felesége számára férjet keres s talál is egy Eduárd nevű úrban, a kinek csak az a hibája hogy ő is most vette feleségül Genevieve kisasszonyt. Ezen azonban nem nehéz segíteni. Eduárd urat Sam úr leitatja, Eduárd részeg fővel találkára megy ifjúkori ideáljával. Ezen a randevun aztán sok olyasmi történik, a mi falrengető kacagásra ingerli a nézőt mindaddig, míg a *Három grácia* pinczére meg nem oldja a túlságosan összecsomózott helyzeteket. A *Vigszínház* most nagyban készül Wiehe Sarolta asszony vendéglőadásaira, melyeket pénteken kezdének meg. A dán származású francia művészno legkiválóbb szerepeiben fog föllépni s a jelekből ítélve, budapesti szereplésével is meg fogja hódítani közönségét. — A *Nemzeti Színház*ban pénteken kerül bemutatásra *Kemechey Jenő* és *Malonyay Dezső* *Föld* című színműve, melyben a főszerepeket *Prielle Kornélia*, *Jászai Mari* és *Márkus Emilia* adják. — A *Népszínház* dalos csalóánya, *Blaha Lujza* elhagyni készül régi

fészkét a *Népszínház*at. E héten kezd meg búcsúzását s október közepétől kezdve a *Nemzeti-színház* tagja lesz. A művészno *A piros bugyellárisban*, *A vereshajóban*, *A gyimesi vadvirágban* búcsúzik el. — A *Magyar Színház* is új darabbal gazdagította repertoírját e héten. Ezt a darabot *Sötét kamrának* hívják s arról vált nevezetessé, hogy négy csodálatosan szép és temperamentumos táncosno ágál benne. Ez a négy kisasszony, akiről egyébként már kisütötték, hogy csak hárman vannak, mert a negyedik asszony, valósággal elkábította a főváros kalandkereső urait s most nagyon sokat sóhajtának az emberek s vágyódva néznek a *Riddle-Riddle* nővérek után.

Külföldi színházak: A madridi színházban nemsokára bemutatják Echegaraynak: *A két szindikátus* című darabját s *Peres Galdoz Borbáláját*. — *Ibsen* Henrikról azt írták, hogy nagybeteg s teljesen visszavonul az irodalomtól. Ezt a hírt most megezáfolják s arról értesítenek, hogy *Ibsen* drámái kritikáit rendezi sajtó alá. — *Maxim Gorkij* új darabot írt, *Néhai emberek* cím alatt. A nagy orosz íróról sokáig azt hitték, hogy teljesen elnémult gyönyörű művészte s hogy a fiatal költő, áldozatul esett tüdőbajának. *Gorkij* a nyarat Tolsztoj és Csehov társaságában töltötte, a napokban visszatért száműzetése helyére Nisni Novgorodba, hogy befejezze föntemlített drámáját, melyben erős realizmussal viszi színpadra híres csavargó alakjait, a néhai embereket, a kik a társadalom legmagasabb rétegeiből a légmélyebb örvénybe zuhantak alá.

Betegemnek

Óta, hogy keblemről elragadtak,
 megalmam, álmodom nincsen énnekem —
 megdő szívem minden dobbanása
 árnad sír most, én kis betegem!

Tesztet öltne mindenik fohászom,
 mely érted száll most mindig ég felé:
 nagyobb gárdája nem volna a földnek,
 mely elázálmodban ágyad örzené!...

Az lesz a percz, ha kemblemre repülve
 Elringatod karom között magad,
 És vágytól, szomjtól oly régen gyötörve
 Először nyújtod csókra ajkadat...

Balla Miklós.

... Mire fölépülsz, tarlott lesz a lomb már,
 Lábunk alatt sárgult levél zörög,
 A nap is korán nyugovóra hajlik,
 S az éjszaka lesz hosszú, mély, örök!...

Oh, de minékünk tavaszunk lesz akkor,
 S egy-egy nap az éj minden csillaga,
 Sárgult levél: frissen tört rózsza szirma,
 És perzselő a hűvös éjszaka!

A kis Jani meghalt.

Irta Lőrinczy György.

Hangodi körjegyzőnek olyan nagy ménkű
 a van, hogy belefér tán egy iccze tinta is.
 nem fogy, mintha csak az adófizető szegény
 nyelével és verejtékével táplálkoznék. Mert az
 írásba, mind fizetésbe kerül, a mit abból a
 pénzből írnak; az a sok név, szám, a mivel a

körjegyző kimutatásai,
 hivatalos papirjai napon-
 tellenek. Büszke is rá a
 jegyző, hogy ő az orszá-
 nek keze-lába, a ki nélkül
 iralomvölgyén senki em-
 eg nem mozdulhat. Szü-
 mlőoltás, iskolába járás,
 sor, adóegzekuczió, apai-
 rökség, lakodalom, kereszt-
 metés, marhavásár, meg
 k más egyéb, a miből
 diák élete áll, mind sem-
 ér, míg csak a jegyző
 isából törvényes igazolást
 yer. No, csak hatalmas
 a kinek az asztalát olyan
 stencsapással és áldással
 salamáris ékesíti!

zért nem is lehet csudálni,
 mária-pócsi bucsúra sem
 többen mint a Malaczkay
 jegyző úr hivatalába. Egyik
 a másíknak adja az ajtó
 t, de vidám, mosolygós
 al vajmi kevesen távoznak
 Ha sűrű, könnyörgő, alázatos
 atás után valaki benyit, a jegyző úr hátra sem
 csak folytatja az írások böngészését, míg a
 ny félénk tisztességtudással elrebeci a köszöntését
 z instancziáját, a mi a betűknek ehez a hivatalos
 rkánykonyhájához zarándolni kényszerítette.

— Megkövetem az utadó, igenis; egy kicsit sok
 ténsumam...
 — Telik onnan! Elbirja a Kispatkó Dániel másfél

— De mégis... alássan kérem...

— Egyszóval: azt meg kell fizetni; pontum.

A pontum, persze, Hangodon annyit tesz, hogy
 Kispatkó Dániel elmehet Isten hírével és egy-két hétig
 törheti kezét, lábát, míg az utadóra valót kiizzadja. A
 pontum után fölösleges tovább minden beszéd, a mit

Kispatkó Dániel is már annyira
 jól tud, hogy hamarosan igyek-
 szik kifelé menekülni a minden-
 ható kalamáris hivatalból.

Jön a helyébe más. Töpö-
 rődött, öreg anyóka, százcánccú
 feje fekete kendőbe bugyelálva.
 Fekete a szoknyája is, a kötője
 is; csak a vörös virágokkal ki-
 czifrázott nagy zsebkendője sárga,
 a mit a két összekulcsolt, csontos
 kezében szorongat.

— No, mi az? — mordul
 hátra, csakúgy félvárlól, a jegyző.
 Az öreg asszony előbbre
 lép, aztán nagyot fohászcodik.

— Hát igen-igen nagy baj,
 ténsumam. Megkövetem: a kis Jani
 az écczaka meghalt...

A jegyző meglepődött arc-
 czal fordul az anyóka felé.

— A kis Jani? Hm. A kis
 Jani...

Mintha neki is volna valami
 köze a kis Janihoz. De minek
 erről beszélni?

— Jól járt az istenadta —

mormogja csöndesen.

— Igenis, ténsumam — hagyja rá az öreg asszony.
 Az olyan gazdátlan gyerekek tán jobb is ott...
 Mondtam én Borcsának, de... de mikor úgy a
 szívéhez nőt az a parányi jószág! Még maga is utána
 pusztul...

Az öreg asszony erre elpityeredik. Remegő vén
 ajka megcsuklik a sírától és sárga keszkenőjével
 könybelábadt szemét törülgeti. De a jegyző már a

Alice nagyhercegnő

hatalmas, nagy kalamárisra néz és eszébe jut a hivatál, a mi a fő.

— Mit bőg itt a nyakamon? kiált a vén asszonyra. Ha meghalt, hát el kell temetni!

— Hát, hiszen, igenis. Ha írást adna róla kigyelmed. A jegyző sietve kutatgat az írásai közt. Egy darab papírra gyorsan valamit firkant. Az, az bizonyosan a kis Jani útlevele a másvilágra. Rá is van írva: Csenyizi János . . . csak úgy, az édesanyja, a Csenyizi Borcsa neve szerint.

— No, itt van. Ezen a jó Isten sem segít. Punktum. De az öreg asszony csak tovább is ott áll. Áll, a kalamárisal szemben és a punktum daczára is. Mintha még valami mondanivalója volna.

— Megkövetem, ténsuram. Azt tudja kigyelmed: szegény özvegyasszony vagyok. Az utolsó garasomat a doktornak adtam, a ki a kis Janit ápolgatta. Az Isten áldja meg érte, bár hiába. A temetésre valót értem, ahogy, házáná kigyelmed . . .

A jegyző úr arca elvörösödik a méregetől.

— Mit? Még el is temettessem? Hallatlan! Utóvégre is: mi közöm hozzá?

— Ugyan, hogy nem vétkei ezt a beszédet, ténsuram? Nem elég, hogy a szegény Borist ebbe a szegénybe vitte? Hány-szor fogadta, hogy csakugy apja lesz annak az ártatlan poronty-nak, mintha . . . mintha . . .

— No, itt van hát, vigye kend! Tán boldog is vagyok; ki tudja, ki gyerekére pocskékolom a pénzemet! Hogy ilyen jó szívem van . . .

Három ezüstforintot dobott az asztalra, gondombán, epésen az asszony elé. De az hozzá sem nyúl a pénzhez, csak ismét a szemét törülgeti.

— Akkor . . . akkor, azt mondta Boris el sem vigyem, ha kigyel-

A Sipkaszorosi templom.

Emlékünnepe a Sipkaszorosban.

A bolgár nép lelkesedése közt vonult be szept. hó 27-én Nikolaj orosz nagyherceg és Ferdinánd bolgár fejedelem a Sipka falu mellett fekvő, történeti nevezetességű seinovi táborba, hogy az oroszok által emelt s képünkön látható emléktemplomot beszenteljék. A gyönyörű templom, az egész vidék által uralt dombtetőn áll, ablakaiból a híres Kazanlik rózsakertjeire s az orosz harcászok sírjaira látni. Az önnepély teljesen katonai jellegű volt, melyhez ezerötszáz aggharczos s az orosz ezredek képviselői vonultak ki. A beszentelés után két napig tartó hadgyakorlat volt, melyen a Sipka-szorosban lefolyt csata zárójelentését újították meg a csapatok.

Gondolatok.

Az asszony csak addig kaczer, amig nem szerelmes

Két dolog határtalan: a láthatár és az ostobaság. *Balzac.*

Lónyay grófné.

Az ember sohasem felejt, ha nincs elég bátorsága ahhoz, hogy régi életmódjával erélyesen s örökre szakítson.

Lónyay grófné.

med azt hiszi. Hahogy nem az apja, hanem más. Hisz tudja az egész falu.

— A falu, igen. Ki az a falu? Vigasztalozt az a pénzt! Többet csak nem kíván tőle.

— Nem, semmit, ténsuram; ezt sem tesztünk valamicskét, a mi akad. A korcsos jó ember. Mert ilyen panaszos pénzen meg a kis Jani örökös ágyát . . . A kis Janiéé.

És Csenyizi Jánosné, a Csenyizi Borcsa anyja kifelé húzódik az ajtón, lassan, a hogy öreg lábai birják. Malaczkay János úr ped elnézegeti az íróasztal papírjait, a könyv rubrikákat s a szeme a három ezüsttallér Sietve zsebre vágja. Az ember azt hinné, hogy is égeti a kezét . . . Pedig dehogyan! A jegyző arra gondol, hogy most hát már . . . a tartóék lánya milyen módos, takaros úri hangodi jegyzőnének való éppen. Kivált, Jani meghalt. Hát elmúlik majd az egész me-

Mellényzsebébe csúsztatja a kezét és komolyan néz ki az ablakon, végig a széles utcáján. Ott baktat, roskatag, töléptekkel az öreg Csenyiziné, két kezére fog virágos sárga keszkenőjét, a mivel a szemét tör-

írást, a mi a kis Jani metik. Nagczen, a bukducsol lehorgaszt ben valam forgat.

— A le dar! Hog ki a kalam

De azt a nem halja utcán vég hideg, nov és sárga, f veleket té Hulló leve Jani sírjára nyeket Cse anyó szemé és hatalma risba . . .

Magas társaságokból.

(Stefánia. — A Kongó királyné. — Egy császárné)

Az a rokonszenv, melylyel a belga nép körülve mikor még sugárzó ifjúsága idején szülői házában teljes erővel feléledt most, mikor gyászban és kétség látták viszont s meghallották, hogy anyja halottas küszöbéről ütték vissza. Ez a sorsüldözött, szerencs szony, a kinek fáradt és megsebzett szívét csak a világította meg újra a békés boldogság sugara, mag folytatott az alatt az idő alatt, mely a mayerlingi télybeli események s a miramarei kastélyban tört eljegyzés közt lefolyt, mikor végre Stefánia Lónyay nyújtotta kezét. Úton és a világ zajától mentes hely ran írta le a királykisasszony szíve panaszait, mely panaszolhatott el sírva királyi anyjának. Ezek a melyek gazdag érzésvilágról tesznek tanúságot megjelentek egy bécsi kiadócégnél s ezúttal csak

BÜNÖS VÉR

AMERIKAI REGÉNY

A „MAGYAR CSALÁD KÉPES LAPJA“ KIADÁSA

Fél óra múlt így el, miközben a vihar egyre erősebben tombolt odakünn. Hatalmas esőáradat zuhogott a földre, a háztetőre, csapkodta az ablakokat. Időről-időre tompa dörgés hallatszott, melyet ezerszeresen visszhangoztak a bércek. Az idegen boldognak érezte magát, hogy fedél alatt van s nem gondolt vele, hogy e fedél alatt durva s visszataszító emberek is vannak.

Egy halk hang hallatszott most az ajtó felől:

— Kész a szobája, uram!

Az idegen megfordult s a fiatal leány karcsú alakját pillantotta meg a küszöbön. Föliált.

— Köszönöm, — mondta. Lehajolt podgyászárts az ajtó felé sietett.

— Ne ijedjen meg, uram — mondta most a korcsmáros, ha nagyon recseg a tető. Az ablakok bizony rozogák, az ajtók is gyöngék már s ilyen nagy vihar idején pokoli módon nyikognak. De a ház egészen biztos s ha nem fél a recsegéstől . . .

— Óh nem! felelte az utas s sietett. Olyan fáradt volt, hogy itt a lépcsőn majd elnyomta az álmom. Legyen nyugodt. Jól fogok aludni!

BUDAPEST,

GELLÉRI ÉS SZÉKELY KÖNYVNYOMDÁJÁRÓL.

szakállát, végig mérte az idegent, melytől az bizonyára megrémül, ha észrevette volna.

— Önt tehát várják? kérdezte érdeklődő hangon.

Az utas a fejével bólintott, kinyújtotta lábát a tűz felé.

— Már régóta utazik? Kérdezősködött tovább a korcsmáros, miközben figyelmesen nézte az idegen kék flanel-ruáját.

A nyár elején indultam el, hangzott a válasz.

Az öregnek úgy látszott, nem tetszik ez a felelet.

— Bosztonból vagy New-Yorkból jön?

— New-Yorkból.

— Nagy város, — mondta az öreg. Voltam már ott is. A Wall-Streeten tenger pénz van fólhalmozva. Ugy-e?

Az idegen bólintott.

A korcsmáros most közelebb húzta a széket s leült. Ebben a pillanatban belépett a korcsmáros fia is, a ki szólanul ült le az idegen mellé. Az utasnak nem tetszett ez a túlságos bizalmasság, félre húzta tehát székét s kissé

zzük belőlük ide, melyek a könyv bevezetése-
g Lujzához vannak intézve. Ezek a sorok így

hón szeretett testvérem, neked ajánlom e sorokat
kra a feledhetetlen szép, szívet-lelket boldogító
yeket a délvidék napugaras szépsége közt töltöt-

nzódott Stefánia nővérehez s így töltötte el életé-
korszakát, végigjárva minden kálváriáját az 'asz-
gtalanságnak s most szenvedési betetőzéseül a yja
nabott anyjának ágyától is. Pedig a belgák királya
nyebb lehetne. Ő maga sem él kifogástalan életet
az erkölcs nevében beleszúrta leánya szívébe a
rt, sokat beszélnek Brüsszelben róla s egy hölgy-
ngo királynőnek neveznek.

ngó királynét becsületes nevén D' Estettenek hívják
sokat kérkedik gyönyörű kis palotájával, melyet
elgák királyától kapott s melyben a szigorú erköl-
nyon szívesen tartózkodik. Látogatásainál D'Oultre-
rmester kíséri a királyt. A Kongó királyné név
abból az időből származik, mikor a király evvel
ével tanácskozott az ő híres Kongó vállalatáról,
rály magánvagyonra az utolsó fillérig elúszott. Lipót
arra sem hivatkozhatik, hogy családjában soha sem
yenrangú házasság. I Lipót, a király atyja, másod-
auer Karolin nevű színésznőt vett el feleségül s
eig voltak együtt, mégis hites felesége volt a
auer Karolin, vagy Montgomery grófnő, a válás
szatért a színpadra s nagy diadalokat aratott
gyobb színpadjain. A morganatikus házasságok
erős áramlat indult meg a fejedelmi udvarokban.
német trónörökösnek, úgy látszik, kiverték a fejé-
p misszt, a kibe angolországi utazása közben
on beleszeretett. Császári édesanyja okosan gondos-
rtéjéről s Németországban mostanában sokat emle-
bajos, kedves arcú hercegnőt, a kit képünk be-
ze nagybritanniai hercegnő a szász-kóburg-gothai
ga, a német császárnő kedvence s a mint az óvatos
k írják, olyan kitüntető figyelemben részesül minden
hogy bizton remélhetni, hogy a tizenkilenczéves
nemsokára az általános érdeklődést fogja ma-

A hajó, melyen Spenzer felszállott 75 láb hosszú, az
átmérője pedig 20 láb; petroleum-motor hajtja a csavarokat,
melyek másodpercenként 150 forgást végeznek. A csavarnak
kát szárnya van, mindegyik 20 láb hosszú. Az egyik szárny-
hoz és a kormánykerékhez kötél van erősítve, melylyel a
kormányos a hajónak irányt ad. A kormánykerék nagyon
hasonlít a vitorlához és szintén vászonból van.

Spenzer a hajócsavar elkészítésénél Maxim Hiram tanácsa
szerint járt el.

Az út nagyon sikerült. Három órai út után, harmincz
angol mértföldnyire az elindulási helytől Harrow mellett szállt
le a bátor fiatal utas, kinek sikeréhez sokan gratuláltak.

Kinai színházak. Amilyen különös egész Kina, annyira
elűtnek az ottani színházak a mieinktől. A kínaiak azt állítják,
hogy náluk már kétezer évvel ezelőtt otthon volt Thália, de
bebizonyíthatólag, a mennyiben irások igazolják, csak a hete-
dik vagy nyolczadik században, a mi számításunk szerint, léte-
sült az első színház. Ekkor ugyanis egy művészet kedvelő császár,
a nevét is föntartotta a krónika, Tung-mingnek hívták, a nyugat-
ról, valószínűleg Kis-Ázsiából, de lehet, hogy Rómából, hoza-
tott színészeket, kik betelepítették a színjátszás nemes művé-
szetét. Akkorában színészeti és zeneiskolák alakultak, melyek-
ben száz és száz leány nyert magasabb kiképzést.

Csudálatosképpen ma a kínai színházakban, szakítva a
régí tradícióval, egyáltalában nincsenek színésznők, csak színé-
szek és a nő szerepeket is ezek adják. Persze, az ilyen női
ruhába öltöztetett színészek a női szerepeket nagyon rosszul
adják és kómikusan hat az európai nézőre az erőszakkal el-
váltóztatott hang. Ha valaki kérdezi, miért tiltották meg színész-
nőknek a színjátszást, a francia választ nyeri »cherchez la
femme«. A titok nyitja, hogy vagy háromszáz évvel ezelőtt
egyik művészetnek hódoló császár nagyon keserves tapasztala-
tokat szerzett egy színésznőnél és ekkor haragjában eltiltotta a
nőket a színi pályától. Ez a törvény pedig még ma is élet-
ben van.

Tulajdonképpen színházi épület Kinában nagyon kevés
van és azok is nagyon primitíven vannak fölszerelve. A legtöbb
helyen szabad ég alatt tartják meg az előadást. Az előkelőbb
kínaiak fentartott helyet kapnak; ezek előtt vannak és egyszerű
bambuszszékekből állanak. Egy-egy ilyen fentartott helynek
ára, a mi számításunk szerint, egy korona vagy egy korona
50 fillér; a nagyközönség áll és 20—40 fillér belépti díjat fizet.
A kínai szeret színházba járni és minden előadás tömött sorok
előtt folyik le. Ideális állapot a színészeknek.

Az előadást rendszerint zene vezeti be. Zene, melytől
megsüketül az ember és a gyengébb idegzetű görcsöket kap.
A zenekar 3—4 emberből áll. Az egyik a gongon játszik,
közben-közben azonban egy nagy harangot is megszólaltat, a
másik a spanyol castagnához hasonló száraz fácskákat üt
össze, változatosság kedvéért azonban néha egy kis kalapács-
csal egy nagy faedényen dobol, a harmadik bambusz-hegedű-
ből csal ki magas hangokat (mennél magasabb és élesebb a
hang, annál szebb), a negyedik a mi czimbalmunkhoz hasonló
hangszert ver, két kis kalapácsal. A zene után kezdődik a
tulajdonképeni előadás.

Egy német író, a ki egy ilyen előadást végig nézett,
azt beszéli, hogy nem tudott attól a gondolattól szabadulni, hogy
az előadók mind idioták, hülyék, bolondok voltak. Bejött — be-
széli — egy öreg ember, aki keserves hangon énekelte valamit,
aztán leült egy asztalhoz, melyen piszkos edényben valami
étel volt és hozzálátott a falatozáshoz, hanem az étel felét az

Tudományos apróságok.

Spencer **Stanley kormányozható léghajója.** Spenzer
ki már régibb idő óta ismert léghajós, mintegy
nap óta napról-napra tesz próbákat ujonan épített
a London déli részében, egy kastély parkjában. Ez
rövidebb utakra indult Spenzer, mert az időjárás
úthoz nem kedvezett, míglen szeptember 19-én ködös
an a nap kisütött és a légállás is kedvezett a fel-

Spencer nagy közönség előtt szállt fel czethal alakú
mely mindjárt körülbelül 300 láb magasságra emel-
ött egyenes irányban délnyugatnak, a vasúti gócz-
tartott. Itt a léghajó olyan közel jutott a földhöz,
arra járók könnyen kivehették Spenzernek, ki a
ádon állott, minden mozdulatát, sőt még a hajó-csava-
ását is.

asztalra és a földre szórta. Ezután megjelent egy férfi és egy nő, kik neki támadtak és valószínűleg szemrehányással illették, vagy azért, mert az ételt megette, vagy, mert szemetelt. Végül pedig fakeresztet mutattak, mely körül mindenféle nép állott, kik a ketreczbe beleköpködtek. Ez volt az előadás, mely a kínaiaknak az arckifejezésük után ítélve, nagyon tetszhetett.

Ha nem is ilyen minden előadás, de nem sokban különböznek a darabok egymástól. Bizony Kína a színművészetben is nagyon hátra maradt.

Az „új Krisztus“.

Sehol a világon nincs olyan televény földje a vallási szektáknak, mint Angliában. Minden próféta, akinek elég kedve és hóbortos agya van ahhoz, hogy a maga módján megváltsa a világot, legott hívekre talál sőt, ami ennél több: olyan bolondokra, akik megváltó törekvéseit pénzzel is támogatják. A legesodálatosabb ilyenféle vallási szekta az, melyet a múlt század elején alapítottak az agapomiták, azaz a szabad szerelem gyermekei. Alapítójuk, Henry James Prince, aki az angol egyház papja volt, Saxtonban, a sommerseti grófságban fölépítette a »szerelmi lakóházat«, melynek idővel több fiókja alakult Angliában sőt 1896-ban Londonnak Clapton nevű külvárosában szövetségi épületet is emeltek. Nagy föltűnést keltett a napokban, hogy e szövetség egyik lelkésze *Smith Pigott* úr, úgy mutatta be magát, hogy ő Istennek visszatért fia. Prédikációiban hirdette, hogy ő az új Krisztus, ami annyira fölháborította még saját híveit is, hogy templomot földülták s *Smith Pigott* is csak annak köszönhette egészségben maradását, hogy a rendőrök elég jókor jelentek meg a templomban. Az új Megváltó Saxtonba menekült, ahol néhány fanatikus híve körében talált menedéket.

DIVAT.

A modern fehérnemű.

Annak a régi jó világnak, mikor anyáink az ablak mellett üldögélve harisnyát kötöttek, alsó ruháskát horgoltak s csipkét vertek, — vége van már. A divat nem kímélte meg az asszonyok fehérnemű kincseit sem s ősanyáink ugyan nagyot bámulnának, ha a mai kor asszonyainak ruhás szekrényébe vethetnének egy pillantást. A régi idők fehérneműjének általános karaktere a tartósság volt. Az inget úgy varrták meg, hogy az unokának is jusson még belőle, a mai fehérnemű valóságos mese, apró ránczai, csipkés és fodrai közt úgy eltéved a szem, mint a mesebeli tündérkastély zeg-zúgaiban. A régi fehérnemű anyagának megválasztásánál az volt a jelszó: minél erősebb, ma az a jelszó: minél finomabb. A modern fehérnemű főleg mosó selyemből, batisztból vagy batisztgyolcsból készül. Színes fehérnemű ma már nem előkelő viselet! Az ártatlanság színei diadalmaszónak.

Az elegáns nappali ingek karja, egybe van szabva az inggel. A vállon, két gyöngyház gombrá jár, vagy úgy kell felöltöni, mint a férfi inget. A nyak mélyen ki van vágva s finom himzessel vagy csipkével van körülvéve. A bái ingek, melyeknek nincs ujja, különösen díszesek, kivágásuk selyem szallaggal szabályozható, aszerint, a mint a derék is mélyebben, vagy magasabban van kivágva. Nagyon szépek azok a batisztból készült nappali ingek, melyeken a derékig lefutó à jour himzésű apró virágok vannak elszórva. A lábavaló nadrágot szélesre, térdigéőre szabják s két egymásra hulló csipke volánnal díszítik. A térd jobb és baloldalán csinos szallagból kötött csokros dísz van. A *monogrammok* terén is nagy átalakulások történtek. A nagy, kiáltó betűk divatjukat multák s vagy nagyon kis, fehér monogrammot alkalmaznak a fehérnemű egyik sarkába, vagy pedig egyszerű latin betűkkel kiírják az egész nevet. Az alsósoknyákat újabban ismét mosószövetből készítik s dús frou-frouval díszítik.

Pelletan Camille.

Pelletan Camille, a francia tengerészeti szilaj temperamentumu, ötletes államférfi, a érdeklődést keltett azokkal a heves kifakadásos deivel, melyeket franciaországi körútjában beszédek nagyon sértették az olasz önérzetet s heves számadásoknak volt kitéve. A német sajtó

nyal emlékezett meg Pelletan miniszter toasztjairól a germán törekvések ellen szállt síkra a tengerész. Pelletan mint újságíró kezdte pályáját s általa szilaj, mindig szellemes cikkeivel s mint a gúnnyalok írója: kanári sárga nadrágjaival.

Egy híres sakkmester nálunk

A sakkjátzás nemes sportjának művelői népe élveztében részesültek a lefolyt héten. A Lipóti meghívására *Pillsbury* H. N. amerikai sakkmeister Bécsből és itt valamint később Székesfehérvárról

művészetét. *Pillsbury*, kinek arcképét itt bemutatjuk, érdekes ember. Fiatalsága daczára legyőzte az összes sakkmestereket, nálunk Budapesten és Székesfehérváron szemmel játszott egyszerre több partnerrel. Még több esetben mint győztes került ki a küzdelemből.

Felelős szerkesztő: GODA GÉZA.

Kiadja: GODA GÉZA és VETŐ IMRE, Budapest, VII., Kert

Gelléri és Székely könyvnyomdájából, Budapest, VII., Kerepesi-út 34. Telefon 28—14.

másokat is. Kiváló szónok, határozott jellem. Isten áldása kísérje az új helyen kifejtendő munkálkodását.

Az ünnepély lezajlása után közös ebéd volt, ahol Raffaj Domokos, Sándor János, Gombos Samuel, Deák Miklós, Pap János, Varga Dénes, dr. Szolga Ferencz és mások lelkes hangú pohárköszöntésekben ünnepelték az egyházak és iskolák vezetőit s az új papot, ki viszont az egyházköri vezetőiért üritette poharát. A beköszöntői ebédnek folytatása volt este a dr. Jankovics Pál vendégszerető házában tartott keresztelői lakomán, ahol a társaság hivatalos része az éjjeli órákig vidám hangulat közt együtt maradt.

Előfizetési felhívás.

A „Székely-Udvarhely“ olyan kedvezményben részesíti olvasóit, a minőben eddigelé egyetlen magyar vidéki lap sem részesítette. **Minden vasárnap** olyan **képes szépirodalmi lapot** ad mellékletül, melynek szövegét a magyar irodalom legjelesebb munkásai írják.

Képei a hét eseményeit fogják illusztrálni. **Jeles írók jeles tárczáit, elbeszéléseit, ismeretterjesztő cikkeit, érdekes regényeit,** a fővárosi színházi és művészi eseményeit tárgyaló közleményeket avatott fővárosi írók tollából hétről-hétre adja ez a lap minden magyar kezébe. Lapunk tehát nagy és értékes kincsesel szolgál olvasóinknak s elenyészően csekély összegért olyan képes lapot juttat a magyar családoknak, melyből gyönyörködni, tanulni, okulni, egyformán lehet.

Képes szépirodalmi mellékletünk **ára egész évre 2 korona**, úgy, hogy mindenki heti 4 filléért a legszebb és legértelmesebb illusztrált újság birtokába juthat.

Előfizetési díjakat a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatala fogad el.

Előfizetni lehet fél évre is. Kérjük mindazokat, kik a „Magyar család képes lapjára“ előfizetnek, az előfizetési díjat küldjék mielőbb kiadóhivatalunkhoz, hogy a lap szétküldésében ne legyen akadály.

Tisztelettel:

a „Székely-Udvarhely“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Különfélék.

— **Dr. Soó Rezső** helybeli ügyvéd tegnapi napon lépett házasságra Madarász Irénkével városunkban.

— **Esküvők.** Ungváry Berta volt alsósiménfalvi okl. tanítónő és Hajdu Béla csepelszigeti kir. aljárásbíró e hó 4-én tartották esküvőjüket Tökölön. — Sepsiszentiványi és uzoni Kispál László, néhai sepsiszentgyörgyi és uzoni Kispál

Székely apáknak gyermekei vagytok Kedves Ifjak, a kik közül ki tudja hányan, de sok ezren haltak meg az ősök Szűz Máriás lobogója alatt a hazáért

Ha van élet e földön, ha megtermi számmunkra a tiszta búzát s a mindennapi kenyeret, azért van, mert apáitok kihullott vére s porladó csontjai termékenyítik. Vértanúknak unokái vagytok tehát Kedves Ifjak, s ha eddig nem, ma, a nagy Kossuth dicső emlékezeténél jusson eszetekbe, hogy a vértanúk unokáinak elfajulniok nem szabad! Hiszen igazán csak rajtatok áll, hogy elfajuljon-e, de ne fajuljon el az a székely vér, melynek minden cseppje drága gyöngyöt ér!

Tanuljatok tehát a Kossuth Lajos példájából, a ki szívének, eszének nemes tehetségei révén egy szegény köznemesi kuriának egyszerű, de hittelt és honszeretettel átitatott légköréből kerül a hazai történet legnagyobb alakjainak sorába s a ki szintén ezt a Szűz-Máriás lobogót tartotta kezében akkor, mikor lángoló honszerelme lelkes szavával Istenért, hazáért, szabadságért és alkotmányért harcra hívta őseinket. Ehez a lobogóhoz s az általa képviselt eszmékhez kell nektek is egy becsületes élet önzetlen munkásságával híven ragaszkodnotok, ha ezt az ezeréves hazát minden erkölcsi és anyagi romlás ellenében megvédelmezni s e nemzet számára továbbra is megtartani akarjátok.

A Kossuth Lajos emlékére mondom: Ugy áldjon meg benneteket az Isten s úgy segítsen a magyarok Pátronája, mint a hogy erre a szent hivatásra sziveteknek, eszeteknek minden tehetségével komolyan előkészültök.

Gábor és neje léczfalvi Gyárfás Katalin fia folyó évi és hó 18-án tarja esküvőjét csapói Réz Margittal, néhai csapói Réz Mihály és neje csikszentmihályi Sándor Berta leányával Borzason

— **Eljegyzés.** Királyhelmecezi Szentpétery Sándor helybeli kir. pénzügyigazgatósági számellenőr eljegyezte Kandó Katinka okl. tanítónőt városunkban.

— **Gazdasági Egyesületünk előkészülete Darányi miniszter idejövételére.** Az udvarhelyvárm. gazdasági egyesület f. hó 18-án d. e. 10 órakor a vármegyeház kistermében választmányi ülést tart, melyre a tagok, tekintve a tárgyalásra kerülő ügy fontosságát, azon kéréssel hivatnak meg, hogy azon minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: A nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszter ur tervbevett székelyföldi látogatása alkalmából az egyesület részéről eléje terjesztendő kérelmek tárgyalása.

— **Törvényhatósági bizottságunk** II-ik rendes közgyűlését e hó 16-án d. e. 9 órakor kezdődőleg a vármegyeház dísztermében fogja megtartani. A főtárgysorozat 94 pontból áll s kormányrendeletek, hivatalos előterjesztések, szabályrendelet módosítása választások, községi ügyek, átiratok, kérvények és indítványok vannak kitéve.

— **A székelykeresztúri Székely Társaság** szerdán este tartotta 16-ik rendes ülést, melyen a tagok szokatlanul nagy számban jelentek meg. Az Aradi Székely Otthon átirata, melyben vincelléreknek való székely ifjak kiképzésére vállalkozik, örömmel vétetett tudásul s a Társaság azon lesz, hogy 2—3 ifjut ajánlatba hozzon. Marosvásárhelyi székely kamara átirata kapcsán, melyben a Debreczenben és Aradon rendezendő karácsonyi bazárra hívja fel a figyelmet, kimondott, hogy a kereszturvidéki háziipari cikkek 500—1000 korona értékű árut fog küldeni szöttek, virágvázak, diszkorsók, kosarak és szitákból. A szállítási költséget a székely kamara viseli, míg a bazárrendező testvérek az értékesítést szintén díjtalanul végzik. A Társaság Dalkörének az Udvarhelymezei Múzeum estélyén való működéséről Végler Gyula karnagy tesz jelentést, melylyel kapcsolatban köszönet szavaztatott a Múzeum elnökségének a figyelmes, előzékeny támogatásért. Elhatározott, hogy a Dalkör f. hó 18-án M.-Ludason és 19-én Nagynyeden rendez hangversenyt, az ottani Székely Társaságok hathatós támogatásával. A körutra a Dalkört a Társaság felkeresésére Ugron Zoltán fogja vezetni. A Földhitelintézetet megkeresi a Társaság, hogy a kölcsönök lebonyolítása körül gyorsabban járjon el, mert a jelenlegi eljárás mellett a bajba sodort nép helyzete sok esetben még nehezebbé van téve. Törzskönyv és pecsétymó beszerzése is kimondott.

— **Kossuth ünnepély.** A helyi róm. kath. főgymnásium ifjúságának „Baróthi Szabó Dávid“ról nevezett önképzőkör Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját diszgyűléssel ünnepelte meg f. hó 5-én a gymnásium dísztermében. Megjelent a tanári kar, az egész ifjúság és a közönség köréből is több érdeklődő. A „Szózat“ elnevelése után Die má r Kálmán VIII. o. t. tartott igen ügyes megnyitó beszédet, melynek befejeztével Brassai Imre VII. o. t. szavalt érzéseteljesen Pósa Lajos: „A zengő szobor“ cz. költeményét. Ezután következett S z e m l é r Ferencz főgymn. tanár ünnepi beszéde, melyet mai lapunkban egész terjedelmében közlünk. A minden tekintetben kiváló beszéd nagy hatással volt az ifjúságra. A következő pontot duett töltötte be: „Resignation“ Charles Dumelantól; előadta N o v á k Béla VIII. o. t. szavalt ezután saját szerzeményű „Kossuth“ czimű szép ódáját, melyre a G á l József VIII. o. t. alkalmi rövid felolvasása következett. A programot a „Kossuth-himnusz“ elnevelése rekesztette be, mire a diszgyűlés véget ért.

— **A helybeli kereskedő ifjúsági kör** 15 éves fennállása és Persián János 15 éves elnöksége alkalmából 1902. évi október 19-én délután 3 órakor saját helyiségében Jubiláris közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: I. Elgnöki megnyitó. II. Persián János elnök arczképének leleplezése; rövid beszédet tart Papp Z. Endre. III. A ker. ifj. kör 15 éves múltját felolvasa Zimny Ferencz. IV. Esetleges indítványok. Este 8 órakor a Budapest szálloda ujonnan épített éttermében társasvacsora lesz.

— **A föld vonzó ereje mint hajtó erő.** Szabó Mózes homoródszentpáli tanító egy gépezetet talált fel, a mely varrógéptől elkezdve malmot, cséplőt, fűrészt, vasuti vonatot, hajót, minden állati és emberi segély nélkül a föld vonzóerejének felhasználásával hajt; visszakapván munka közben

az elveszett erőt. Ezen gép tűz, víz, villany, benzin s szóval minden költség nélkül végtelen időig ingyen munkát végez — megfelelő szerkezettel. Üzembe hozatalával milliókat lehet majd megtakarítani emberi erőben és tüzelő anyagban. Tudomásunk szerinti — vármegyénk iparfejlesztő bizottsága hathatósan támogatja a feltalálót és pénzsegélyt szavazott meg a találmány szabadalmazására.

— **Vashid a Küküllőn.** A szombatfalvi utczában lévő fahid helyébe tudvalevőleg vashidat épített a város a Küküllőre. A terveket a kereskedelmi miniszter jóváhagyta s ezen az alapon a tanács H a b e r s t u m p f Károly építésszel meg is kötötte a szerződést az új hid építésére. A vállalkozó a héten már neki is fogott a munkának s ideiglenes fahidat kezdett veretni a szombatfalvi Uj-utcából a Küküllőre, a hol a vashid elkészültéig a közlekedés akadály nélkül folyhat.

— **A vármegyei Múzeum Egyesület** első felolvasó estélye e hó 5-én szép közönséget vonzott a vármegyeház dísztermébe. A székelykeresztúri Székely Társaság Daloskara sikerült székely népdalokkal nyitotta meg a műsort s élvezettel hallgattuk végig Csehly Adolf kir. főreáliskolai tanár felolvasását, melyben a nők művészeti finom érzékét és tehetségét ecsetelte. Vikár Béla író pedig valóban lebilincselte hallgatóságát érdekes tanulmányával, melyet a székely népdalköltészet kincseinek eredetben, a maga egyszerűségében való bemutatásával ért el. Közben daloltak a pompás hangorganummal bíró székely menyecskék és viharos tapsokat arattak. Kerestély Mártha pedig az ó-székely eladó énekével épen dicsőséget szerzett. Bátorsága is megérdemelte a zajos kitüntetést. Végül a székely dalosok éneke zárta be az igen érdekes műsort.

— **Egy szép fiatal asszony halála.** Krausz Ernő székelyudvarhelyi m. kir. erdész nagy csapás érte f. hó 8-án este; szép ifju felesége szül. Bethlenfalvi T. Nagy Karolin életének 23-ik tavaszán, férjhezmenetelének 5-ik évében rövid, de kinos szenvedés után elhunyt. Temetése 10-én d. u. 3 órakor volt nagy és általános részvét mellett. Az engesztelő szent mise az elhunyt lelki üdvéért 11-én d. e. 9 órakor történt a plebánia templomban. A megboldogult Molnár Lajos p. ü. igazgatónak unokahuga volt s férjén és három kis gyermekén kívül nagy és előkelő rokonság gyászolja.

— **A fővárosi mulató** tagjiból összeállított társulat ma (vasárnap) este 8 órakor a Budapest szálló dísztermében tartja utolsó előadását változtatott műsorral. Délután fél négy órakor tanuló- és gyermek-előadás lesz.

— **Vármegyénk közigazgatási bizottsága** e hó 8-án tartotta meg rendes ülést a bizottsági tagok élénk részvétele mellett kishalmgyi Hollaky Arthur főispánunk elnöklete alatt, a ki halásán, meleg szavakban mondott köszönetet Darányi miniszternek a nyújtott kedvezményes vetőmagkölcsönért. A jegyzőkönyvet Ádám Albert tb. főjegyző vezette, a közigazgatási előadó tartalmas havi jelentését is ő adta elő. Az árvaszék jelentését pedig Nagy Lajos ülnök olvasta fel a bizottsági ülésen. A kimerítő jelentéseket mind tudomásul vették s főispánunk Sziklay P. Gyula kir. tanfelügyelőt kineveztetése alkalmából szívélyesen üdvözölte, mit a bizottság lelkes éljenzéssel fogadott. A főorvos a száj- és körömfájós állatok tejét használatra veszélyesnek jelzi s mi is óvva intszi közönségünket attól, mert e betegség ragályos lévén, könnyen megkapják az emberek is. Tanfelügyelőnk többek között bejelentette, hogy a következő hét folyamán megkezdí vármegyénk iskoláinak személyes látogatását, miután szabadságideje már lejárt. A fenyédi körjegyzőségbe való segédjegyzőség létesítését pártolja a bizottság és állami segély nyújtása céljából fölterjesztést tesz a belügyminiszterhez. Igen érdekes és valószínűleg elvi jelentőségű döntést provokáló vitaközlés volt Molnár Lajos pénzügyigazgató és Váentsik dr. tiszti főügyész között az árvaszékileg kezelt árvapénzeknek általános pótdóval való megróhatása fölött. A bizottság többsége Váentsik véleményét osztotta és így a pénzügyigazgató felebbezni fog. Több ügy elintézése után, kevéssel 11 óra után véget ért az ülés.

— **Postai curiosumok.** Vármegyénk posta-ügye a közelmúltban öröndetesen halad előre, de nem annyira, hogy abban még igen sok igazítani való ne akadna. Így pl. Szentlászló község posta-

közlekedése valóságos curiosum. A helyett, hogy Székelyudvarhelyről Boldogfalva—Bikafalva—Miklósfalva—Szentlászló irányában, mint a legmegközelíthetőbb helyen történnék: — Székelyudvarhely—Boldogfalva—Patakfalva—Kénos—Homoródszentmárton—Bágy—Dálya—Ége—Szentlászló felé megy. No hát ez nemcsak curiosum, de egyenesen absurdum is. Mert így Amerikából gyorsabban kaphatunk levelünkre választ, mint Szentlászló községből Székelyudvarhelyen. Ezen okvetlenül segíteni kell, ugyszintén azon is, hogy Süköbe az ujságokat ne két-három hét múlva, hanem hetenkint legalább kétszer kaphassák meg. Ez — azt hisszük — nem lesz tulságos nagy kívánság.

— **Az ev. ref. kollegium kirándulása.** A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegium negyvenkét tanulója f. hó 3-ikától 7-ikéig Szabó András tanár vezetése alatt tanulmányi kiránduláson volt Csik és Háromszék vármegyében. A kirándulók 3-án reggel 5 órakor szekereken indultak Csik-Szereda felé; Homoród-fürdőn és a két Oláhfalun át. Csik-Szeredából vonaton Tusnád-fürdőre mentek, majd Málnásra, hol megtekintették a „Siculia” szénsav-sűrítő gyárat; mely egyellen ilyenemű gyár hazánkban s a báró Apor család tulajdonát képezi. Málnásról Seps-Szent-Györgyre mentek szintén vonaton. Az állomáson a szentgyörgyi „Székely Mikó-kollegium” tanárai és növendékei várták a kirándulókat. Sepsiszentgyörgyről rándultak ki a Szent Anna tóhoz. Majd a torjai „Büdös”-hoz, a honnan Kézdivásárhelyre tértek be. Kézdivásárhelyről Brassóba mentek a kirándulók, a hol az állami főreáliskola növendékei kalauzolták őket. Itt megtekintették a híres Fekete templomot, a ref. templomot, a m. kir. faipari szakiskolát. Brassóban a szakadó eső miatt nem tudták megtekinteni a Czenken levő Millenium-szobrot; de ez nem von le semmit az anélkül is tanulságos kirándulás eredményéből. (—i.)

— **Athelyezett őrsparancsnok.** Homoródklándról írják lapunknak, hogy Boér György csendőrőrmestert, a h.-oklándi csendőr-őrs parancsnokát Gyergyóba helyezték át. A távozó őrsparancsnok tiszteletére az oklándi kaszinó bucsu-estélyt rendezett, melyen több pohárköszöntő is volt. A távozó kaszinótágot Benedek Imre főszolgabíró a kaszinó érdemes elnöke bucsuztatta el szép beszédben.

— **A székelykereszturi Székely Társaság** f. hó 15-én (szerdán) a Csillag-vendéglő külön helyiségében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A tisztikar végleges megválasztása. 2. Ebner Ernő Munkabér és kivándorlás című munkáját ismerteti Ugron Zoltán, kapcsolatban a helyi munkáskérdéssel. 3. Jelentések a karácsonyi bazárokról beküldendő háziipari cikkekről és a ménesi vincellér-iskolába felvételre ajánlott ifjakról. 4. Időközben beérkező ügyek elintézése. 5. Indítványok.

— **Az építő-iparosok téli tanfolyamán,** a budapesti m. kir. állami felső építő-ipariskolában (VII. Csömöri-ut 74. sz.) a beiratások október 15-től 29-ig lesznek a köznapokon este 6 órától 7-ig, vasárnap pedig délelőtt 10 órától 12-ig.

— **Phonimikál tanulmányra** járt Gyerkés Mihály városunk elemi iskolájának egyik törekvő és tehetséges tanítója az elmúlt héten. Meglátogatta Tomcsányiné Czukrász Róza fővárosi tanítónő iskoláját s elragadtatással beszél a phonimikál rendszer előnyeiről. Elismeréssel említjük meg, hogy ezen tanulmányutját vármegyénk népnevelési egyesülete tette lehetővé, a mennyiben utiköltségét utalványozta. A tanulmány utról Gyerkés barátunk a „Székely-Udvarhely” jövő számában fog részletesen megemlékezni.

— **„A Magyar Földhitelintézet székely kölcsönei”** címmel a „Gyergyói Hirlap” e hó 5-iki számában egy igen keserves és a Földhitelintézet kölcsöneinek késői voltát tárgyaló cikkekly látott napvilágot. Méltányoljuk laptársunk elkeseredését — az általa vázolt szempontból, de nem helyeselhetjük, mert azzal a kölcsönkérők ügyén amugy sem segít, míg ellenben az itt valóban rendkívüli ügybuzgósággal, igaz hazafias érzéssel munkálkodó tisztviselők munkakédvét — melyre pedig székelyföldi kisbirtokosainknak most oly nagy szükségük van — elveheti. Higyje el igen t. laptársunk, hogy Medveczky Antal dr ügyvéd vezetése alatt a ki-rendeltség már eddig is annyi jóindulattal végezte a székely népünk nyomorúságát elhárító egyik legsarkalatosabb mentési munkáját: az uzsorás kölcsönök konvertálását, hogy annak tizedrészeért eddig valamely nagyhangu társaság — országos, sőt világhírű nevet és magas kitüntetést is kapott volna. Nemcsak Ditró, de a Székelyföld egyellen hözsége sem az ma már, a mi hajdan volt! Te-

hát igen helyes lesz, ha „Várunk és bizunk!” Különbösen utánna jártunk följajdulásuk okainak s annyit mondhatunk, hogy általában a rendes s pontos aktákkal kért gyergyóvidéki kölcsönök — itt mind elintézték nyertek. Fönn vannak tehát már a központban. Ha kölcsönügyeik késtek valamit, annak nem az intézők és intézet az oka, hanem legnagyobb részben maguk a kölcsönkérők s azok, kik az előmunkálatokat — beható ismeretések, lelkiismeretes magyarázatok után is — hibásan, igen gyakran pedig teljesen rosszul végezték és végeztették. No meg aztán az iszonyuan rendetlen telekkönyvek, melyeknek alapján földhitelt nyujtani egyhamar nem igen lehet.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kir. tanfelügyelővé történt kinevezetésem alkalmából oly sok üdvözlő levelet kaptam, hogy azokra külön-külön válaszolni — rövid idő alatt — nem vagyok képes, bármennyire óhajtanám is az ebbeli kötelezettség teljesítését. Azért addig is, míg ennek megfelelőhetek, sietek ez uton hálás köszönetemet nyilvánítani mindazoknak, kik üdvözlőükkkel és szerencse-kívánataikkal levélileg felkerestek. Székelyudvarhely, 1902. évi október hó 6-án. Sziklay P Gyula, kir. tanfelügyelő.

— **A székely iparkamara** e hó 5-én Marosvásárhelyt saját helyiségében együttes végülést tartott Hofbauer Aurél városi tanácsos elnökle alatt. Ezen alkalommal oszlott szét a régi kamara és alakult meg az új. Felolvasták az erről szóló miniszteri leiratot. A betegség miatt távol levő Tauszik elnök helyett Szabó István alelnök mondott köszönetet a régi kamarának a mult ciklus alatt mutatott hazafias támogatásért. Az új kamarához intézett kérésében az elnökség és tisztikar hathatós támogatását kérte. Sz. Szakács Péter titkár jelzi, hogy soha sem voltak zülaltabb közgazdasági viszonyok a Székelyföldön, mint ma; tehát az új kamarára még nagyobb feladat vár. Schwartz Bernát új tag üdvözölte az elnökséget és biztosította a tisztviselői kart a kamara jóindulatáról.

— **Sebestyén Mózes** bözödi illetőségű és zetelaki lakos, földműves, e hó 10-én felakasztotta magát. Bucsuzó-levelet is hagyott hátra, de abból sem tűnik ki tettének oka.

— **Miről lehet megismerni** az eredeti Réthy-féle pemetefü-czukorkát? Arról, hogy az eredeti czukorka soha sincs bádogdobozban, hanem két papirdobozban s minden doboz a készítő: Réthy Béla nevét viseli, miért is világosan Réthy-féle pemetefü-czukorkát tessék kérni.

— **A székelyudvarhelyi ev. ref. leányiskola** I-ső osztályának újra építése javára Madarász Veronika igazgatónő iven adakoztak: dr Mezei Ödönne, Kassay F. Ignác, öz. dr Fejérvári Lajosné, id. Szakács Károlyné, id. Szakács Károly 10—10 K, Szakács Gyula 8 K, dr Valentsik Ferencz 6 K, dr Kovácsy Albert, Becsek Aladár, dr Soó Rezső, dr Lukácsffy István, Fábian Józsefné, Szöllösi Sámuelné 5—5 K, Ilyés Miklós, öz. dr Kovács Mórinczné, Doros Györgyné, Waldmann Lajosné, öz. Kóréh Istvánné 4—4 K, Ugron Lázárné, Kassay Gyuláné, öz. Szabady Ferenczné, Gyarmathy Ferenczné, Ilyés Ferencz, Sándor Mózes, Barabás Jenő, Bod Emma, Teichner, Barabás Andrásné, Hein Pál 3—3 K, Siegmund József, Steinburg Ottóné, Nagy Irma, Fankovich Gyuláné, Csehély Adolfné, öz. Szakács Mózesné, dr Lukácsffy Istvánné, Persián János, Rösler és Gábor, Haab és Heitz, Gaál Sarolta, Csanády Zalánné, Jánosi Gyuláné, Gyertyánffy, Kiss Dánielné, Florián Bogdán, Solymossy János, Roedinger Gyuláné, Kassay Ottilia, Hlatky Miklósné, Lányi Imréné, Betegh Pál, Papp-Zakor Endre, Madarász Irén, Nosz Gusztáv, László Domokosné, öz. Kis Ferenczné, Demény Ferenczné, Weinberger Fanni, N. N., Biró Pálné, Kassay Albertné, Tamás Albertné, Mátéfné, Dózsa Jakabné, Pálffy Károlyné, öz. Török Pálné, Diószeghy Sámuel, Varga Ida, Langer Adolfin, Hánn Károly, Gyertyánosi Károly, Biró Sándorné, öz. Kassay Endréné, Kelemen Iona, Molnár Lajos, Homolay Lajos, Kovács Domokos, Gyarmathy Sándorné, Wallerstein Jakabné 2—2 K, Sterba Ödön, Németh Albertné, Schuller Mihály, Schubert János, Fernengel Gyula, Müller Károly, Gál János, Gergely János, Drágomán, Riemer Gusztávné, Jeneyné, Nusbaum Ignác, dr Fodor Boldizsár, dr Vass Lajos, dr Jány Győző, Bagossy Károly, Alberty Lajos, Besztercey Istvánné, Farczádi Albert, Rosenbaumné 1—1 K, Lázár Róza, Schuller János, N. N. 60—60 fillér, Vékás Emma, Snapekné, Máté Elek 40—40 fillér. Összesen 270 korona. Fogadják a szives adakozók ezen helyen is hálás köszönetemet, Madarász Veronika.

Közgazdaság.

Magyarország földmívelésügye 1897—1902 a földmívelésügyi miniszter kiadványa, amely községi jegyzők, lelkészek és tanítók ingyen kaphatnak meg. A könyv nem statisztika, noha statisztikai adat van benne, ezéja csupán hogy az érdeklődőkkel röviden megismertesse azon intézkedéseket és azok eredményét, amelyek a földmívelési miniszter 1897-től 1902-ig földmívelés és ezzel kapcsolatos gazdasági ázatok fejlődése érdekében életbeléptetett. A számoló, mint ilyen jól megfelel céljának és jésen lerontja azt a balfelfogást, mintha a földmívelés ügye Magyarországon nem részest megillető gondozásban. A könyvből látjuk, hogy mezőgazdaságnak nincs olyan ágazata, amelyre kormány figyelme nem terjedt volna ki, sőt akadémikusodni akarnánk, még azt is mondhatnánk, hogy egyes ágazatokra, például meddő kiseretekre, túlmérvben is kiterjedt. Jelentékeny áldozatokat hozott az ország az állategészségügyi egyes művelési ágak fejlesztésére, a mezőgazdasági szövetkezetek, a felépítése, a Kárpát-hegyvidéki lakók helyzetének javítása, a telepítés, szakoktatás, a mezőgazdasági munkások, a kiseretek stb. érdekében, amely áldozatok azonban amint a kiadványból örömmel látjuk, többnyire máris meghozták gyümölcsüket, vagy legalább tekintetben kedvező kilátásokkal kecsegtetnek.

Gazdaközönség figyelmébe

Mindentéle **magvakat**, ugymint **Lóhere-, luczerna-, repeze-, lenmag-, tökmag-, riczínus- és napraforgó stb. magvakat** bármily nagy mennyiségben **veszek a legmagasabb napi áron** s azonnal készpénzzel fizetem.

Gál János,

kereskedő Székelyudvarhely.

Hivatalos rész.

Szolgabírói székhely áthelyezése. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 14255—902. alisp. Székelyudvarhely város polgármesterének és valamennyi község előljáróságának. Közhírré tétel céljából értesitem, hogy a Biharmegye területén fekvő bihartordai főszolgabírói járási székhely folyó évi október hó 15-ével Nagyajom községébe helyeztetik át, említett járás elnevezése pedig „Sárréti főszolgabírói járás” lesz. Székelyudvarhelyen, 1902. évi szeptember hó 29-én. Damokos, alispán.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 14368, 14369., 14390., 14391., 14302., 14393—902. alisp. sz. Székelyudvarhely város polgármesterének és valamennyi község előljáróságának. Közhírrététel végett értesitem, hogy Fiattfalva, Székelykeresztur, Bene, Etéd és Muzsna községek szarvasmarha állományában a ragadós szájs- és körömfájás szörványosan illetve járványosan; Sándorfalva község sertésállományában pedig a sertésvesz szörványosan fellépett és az ezekre vonatkozó zárlatok elrendeltettek. Ellenben Parajd, Abásfalva, Homoródujfalu és Miklósfalva községek sertésállományában a sertésvesz megszűnt s az erre vonatkozó zárlatok feloldattak. Székelyudvarhely, 1902. okt. 2-án. Dr Damokos Andor, alispán.

Felfogott és eltévedt állatok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 13914., 13915., 14094., 13271., 14272., 14273—902. alisp. sz. Valamennyi községi előljáróságának és Székelyudvarhely város polgármesterének. Közhírrététel végett értesitem, hogy Oroszhegy községben 2 drb 6 éves, barnaszőrű ló (egyiknek homlokán csillag, sörénye befonva, nyakán kis pergő); Malomfalván egy 2 éves fehér üsző tinó (jobb fülelől ki van vágva bal füle behasítva) felfogva tartatik. Szöcs István atyhai lakosnak az ottani „Kiság” nevű havasi legelőről 1 drb 2 éves fehészőrű (mindkét fülén hasított) tulka; a korondi legelőről Lőrincz Márton ottani lakosnak 1 éves barna esikója (mindkét hátsó lába szárcsa, nyakán szíjjal kötött tótpergővel) és 1 éves, piros-szőrű esikója (mindkét hátsó lába szárcsa, homlokán csillag); oroszhgyi Berkecz Jánosnak 2 drb 7 éves herélt lova (egyik szürke, másik sárga szőrű) az ottani őszthatár tarlóról eltévedt. Zetelaka „Boros szénája” nevű dülöjén pedig 1 drb jegynélküli üsző bivalat gazdátlanul találtak. Székelyudvarhely, 1902. szept. 30. Dr Damokos Andor, alispán.

Hivatalos lap reklamása. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 13926—902. alisp. Székelyudvarhely város polgármesterének, mindhárom főbírójának, valamennyi községi és körjegyzőnek, valamennyi községi előljárásának. A „Belügyi Közlöny”-nyel való közvetlen levelezés tárgya a folyó évi szeptember hó 18-án 4917. számú kiadott és a Belügyi Közlöny ez idei évfolyamban a körrendeletek 82. sorszáma alatt megjelent belügyminiszteri körreleletre Czim figyelemmel alkalmazkodás végett felhívom. Székelyudvarhely, 1902. szeptember hó 23-án. Damokos, alispán.

Pályázat erdő-őri állásra. Sz. 550—902. kgeb. Pályázati hirdetmény. A székelyudvarhelyi m. kir. állami erdőhivatal kerületében zombori hatósági erdő-őri és zombori hatósági erdőszolgái, valamint a székelyudvarhelyi erdőszolgái állomás, lemondás után megüresedvén, ezen a szabályrendeletileg megállapított illetmények élvezetével összekötött állások betöltésére pályázat nyitattik. Ezen pályázaton az esetleg megüresedhető fülei erdő-állomásra pályázni szándékozók felhívattak, megfogva, hogy az erdőtervény 37. §-ában foglaltak minősítésüket ép és egészséges testfelépítést, életkorukat, valamint eddigi alkalmaztatásukat és a magyar nyelvnek szóban és írásban tökéletes birását igazoló okmányokkal felvértezve és szabályszerűen bélyegzett, sajátkezű irattal kérvényüket legkésőbb folyó évi október 19-ik napjának déli 12 óráig a székelyudvarhelyi m. kir. állami erdőhivatalhoz annál is benyújtsák be, mivel a később érkezők figyelem vételét nem fognak. A kinevezettek állomásaikat folyó évi november hó 1-ével kötelesek foglalni. Udvarhelyvármegye közigazgatási erdőbizottságától. Székelyudvarhely, 1902. évi október hó 7-én. Damokos, alispán, elnök.

— (Folyt. és vége.)

Hunyadvármegye.	
1. Déva	1. Déva
2. Hátszeg	2. Hátszeg
3. Szászváros	3. Szászváros
4. Vajda-Hunyad	4. Vajdahunyad
Jász-Nagykun-Szolnokvármegye.	
1. Jász-Berény	1. Jászberény
2. Karczag	2. Karczag
3. Kis-Ujszállás	3. Kisujszállás
4. Mező-Tur	4. Mezőtur
5. Szolnok	5. Szolnok
6. Turkeve	6. Turkeve
Kis-Küküllővármegye.	
1. Erzsébetváros	1. Erzsébetváros
Kolozsvármegye.	
1. Kolozs	1. Kolozs
Krassó-Szörényvármegye.	
1. Karánsebes	1. Karánsebes
2. Lugos	2. Lugos
Máramarosvármegye.	
1. Máramaros-Sziget	1. Máramarossziget
Marostordavármegye.	
1. Szász-Régen	1. Szászrégen
Nagy-Küküllővármegye.	
1. Medgyes	1. Medgyes
2. Segesvár	2. Segesvár
Nógrádvármegye.	
1. Losonc	1. Losonc
Nyitrávármegye.	
1. Érsekújvár	1. Érsekújvár
2. Nyitra	2. Nyitra
3. Szakolca	3. Szakolca
Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye.	
1. Czegléd	1. Czegléd
2. Kis-Kun-Félegyháza	2. Kiskunfélegyháza
3. Kis-Kun-Halás	3. Kiskunhalás
4. Nagy-Körös	4. Nagykörös
5. Szent-Endre	5. Szentendre
6. Vác	6. Vác
Pozsonyvármegye.	
1. Bazsi	1. Bazsi
2. Modor	2. Modor
3. Nagy-Szombat	3. Nagyszombat
4. Szent-György	4. Szentgyörgy
Sárosvármegye.	
1. Bártfa	1. Bártfa
2. Eperjes	2. Eperjes
3. Kis-Szeben	3. Kísszeben
Somogyvármegye.	
1. Kaposvár	1. Kaposvár
Sopronvármegye.	
1. Kismarton	1. Kismarton
2. Ruszt	2. Ruszt
Szabolcsvármegye.	
1. Nyíregyháza	1. Nyíregyháza

Szatmárvármegye.

1. Felső-Bánya
2. Nagy-Bánya
3. Nagy-Károly

Szebenvármegye.

1. Nagy-Szeben
2. Szász-Sebes

Szepesvármegye.

1. Gölniczbánya
2. Igló
3. Késmárk
4. Leibicz
5. Lőcse
6. Ó-Lubló
7. Poprád
8. Szepes-Béla
9. Szepes-Olaszi
10. Szepes-Váralja

Szilágyvármegye.

1. Szilágy-Somlyó
2. Zilah

Szolnok-Dobokavármegye.

1. Dész
2. Szamos-Ujvár

Temesvármegye.

1. Fehértemplom
2. Torda-Aranyosvármegye.

1. Torda

Torontárvármegye.

1. Nagy-Becskekerek
2. Nagy-Kikinda

Trencsénvármegye.

1. Trencsén

Udvarhelyvármegye.

1. Székely-Udvarhely

Ungvármegye.

1. Ungvár

Vasvármegye.

1. Kőszeg
2. Szombathely

Veszprémvármegye.

1. Pápa
2. Veszprém

Zalavármegye.

1. Nagy-Kanizsa
2. Zala-Egerszeg

Zemplénvármegye.

1. Sátoralja-Ujhely

Zólyomvármegye.

1. Besztercebánya
2. Breznóbánya
3. Zólyom

Székelyudvarhely, 1902. szeptember hó 16-án.
Alispán helyett: gróf L á z á r, főjegyző.

Nyílt-tér..

Válasz az énekvezér-tanító választásról.

Küsmöd, 1902. okt. 4.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Székely-Udvarhely” című lap 28-ik számában megjelent, Péter Sámuel uraság cikkére a vidéki közönség körének felvilágosítást kívánunk tenni meg.

Azt írja nevezett urasága, hogy Küsmöd község fiatal, tehetséges és erélyes lelkésze hasztalan működik, mert iskolázatlanul maradt, a jeleni kor is tanúsít arra, hogy tapasztalta a küsmödi lakosoktól, hogy köszönés helyett havasi mócz-módra károg az idegennek.

Holott ez megfordítva áll, mert cikkíró uraság — bár községünkben született és mégis mintha nem tudnók „ki tehene borja” — annyira túlhaladt a műveltség fokán, hogy nem képes a tisztességes köszönést fogadni, mivel még a szülői életben a népet parasztnak ismertették meg vele s innen kezdődött a legelső kuforrás.

Bárcsak az említett uraság is oly tisztességben részesülhetne, mint a fiatal Márton Árpád lelkészünk, a mit soha nem ér el.

A népnevelés vezetőjének választása az ecclesiára van bízva és azt írja cikkíró uraság, hogy az iskolás gyermekek is úgy választhatnának tanítót, mint itt a felnőttek, hogy az ő öcsését ily mivelellén nép nem választotta meg. Hiában volt ígért, ijesztés és erőszak, a nép szívelelkekkel szabad jogát gyakorolta! Azt írja továbbá cikkíró uraság, hogy bosszúból nem szavaztak öcsésére, hogy a fiatal suhanczokat, kik méhesüket fölverték, törvénnyel sújtatta, holott egy sem

* Az e rovatban megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

volt községi, csak külközségbeli egyének, a kik ez alkalomra semmi befolyással nincsenek. Itt az őszinte szív, az egy akarat, a mely több ügyekben dicsőséget arat. Nem tekintünk uraság megbízottjai pénzigéret, erőszak, vagy ijesztés szavára, hanem választunk az erény útjára.

És ha tudták Uraságodék, hogy ily mivelellén a küsmödi nép, miért akarták erőszakkal a nép nyakára tanítóöcsését betenni? vagy tán ez által akarták a népnevelést megtenni!

Fájdalom, nagyon fájdalom, hogy a ki nem tud művelődést, hogy terjesszen és a kinek szívében kicsiny korától óta az a nép, a ki kenyerét adja, lenézéssel, parasztozással tölti szívet el, hogy nyerhessen így a választásnál többséget. Hogy mit tettünk, a jövő titka. Istenünkben mindig bízva, áldva kérjük segítségét Fülöp Árpád tanítónkért, hogy a népnevelés virágozzék, gyermekinkben látszódhassék, hogy legyenek műveltebbek, ne irjanak másról cikket.

Legifj. Szakál Ferencz.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közli a kiadóhivatal.

Kiadó lakások és gyümölcsös.

Egy két szoba, konyha, kamra, pincze, majorságketréz, fatartó, közös sütő és mosóházzal, valamint padlással bíró lakás a z o n n a l; egy 3 szoba (kettő utcazi), konyha, kamra, külön elzárható fatartó, majorságketréz pinczével, közös padlás, nyári sütő, konyha és virágos kerttel bíró lakás — Szent-György naptól kiadó. Három holdon felüli, a legnemesebb termő gyümölcsfákkal (köztük 28 diófa), 300—400 koronát érő takarmányterméssel, törökbuszás hely, veteményeskerttel, faiskolával, szénatartóval, méhessel és nyári lakással bíró nagy gyümölcsös-kert — szintén Szent-György naptól kiadó. Czim e lap kiadóhivatalában.

Jó házi-koszt kapható esetleg lakással. Hol — mondja a kiadóhivatal.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Törlő- és táblaszivacsok

legnagyobb választékban, olcsó árak mellett a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában kaphatók.

KOCSIK

kiváló minőségben és olcsó árakon állandóan kaphatók:

Albert Péter

kovácsmesternél
Székely-Udvarhelyt.

Használt kocsikat becsérél és kijavit. 6—52

Legfinomabb cukrász-sütemények

Ernszt György cukrászatában Székely-Udvarhelyt (Főtér, piaczor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Kereskedő gyakornoknak

egy jó családból való fiut felvesz Demeter Domokos füszerkereskedő Székelykeresztúron.

Kiadó lakások.

A Főpiacztéren két udvari lakás 3—3 szobából álló, konyha, pincze és mellék helyiségekkel ellátott, egyik emeletes, földszintes, egyes szoba ügyvédi, vagy más irodának alkalmas: pincze- és raktárhelyiségek kereskedőknek azonnal kiadók és elfoglalhatók. Értekezhetni a tulajdonos:

KONCZ ÁRMIN gyógyszerészszel.

MEGHIVÁS.

Az 1898. évi XVIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekébe tartozó **Székelyudvarhelyi Hitelszövetkezet** mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja **1902. évi november hó 2-án** délután 2 órakor a Polgári Önképző nagytermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §. értelmében tisztelettel meghívtnak.

Napirend:

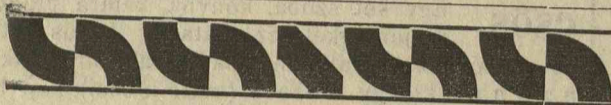
1. A Székelyudvarhelyi Hitelszövetkezetnek átalakítása ipari és gazdasági hitelszövetkezetté s így az alapszabályok megfelelő szakaszainak megváltoztatása.

2. A felügyelő-bizottság egy tagjának választása.

Tekintettel, hogy az alapszabályok 60. §. értelmében ezen átalakuláshoz az összes tagok kétharmadának jelenléte szükséges, kívánatos, hogy a tagok minél nagyobb számmal megjelenjenek.

Székelyudvarhely, 1902. október hó 1.

Az igazgatóság.

1176 szám folyó 1902. vh.

Árverési hirdetés.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbíróságnak V. 897:2—1902. polg. számu végzése által Farkas Izsáknak képviselve dr. Zágonyi Bodolla Ferencz ügyvéd által, bögözi Gidáli Izidor és társai ellen 303 K 50 fillér tőke és járuléka iránti ügyben alperesnél Bögöz községben összesen 1260 koronára becsült következő javai, u. m.: Egy kazal széna alperes által birtagon, miben van 35 szekérrel, ugyanott egy kazalba 30 szekér széna, ugyanott kazal széna, miben van 25 szekérrel. Ezen ingók Bögözben a helyszínen alperes Gidáli Izidor által haszonbérbe birtagon — **1902. október hó 17-én** délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívtnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetné vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölélegére fognak utasíttatni.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Székelyudvarhely, 1902. október 2-án.

BIRÓ SÁNDOR, s. k.,
kir. végrehajtó.

Szám 2392—1902. tlkvi.

Árverési hirdetés kivonat.

Az oklándi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Biró Anna Orbán Ferenczné végrehajtónak Szabó István és neje végrehajtást szenvedő elleni 200 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék (hoklándi kir. járásbíróság) területén lévő, Peteken fekvő, peteki 114. sz. tjkvben A + 31. hr. sz. házhely 320 K, 32. hr. sz. kert 204 K, 40. hr. sz. kert 19 K, 673. hr. sz. szántó 87 K, 952. hr. sz. szántó, 953. hr. sz. kaszáló 61 K, 1088. hr. sz. szántó 11 K, 1420. hr. sz. szántó 18 K, 2571. hr. sz. szántó 38 K, 2714. hr. sz. szántó 120 K, 2739. hr. sz. szántó 39 K, 3004. hr. sz. szántó 60 K, 3524. hr. sz. szántó 5 K, 4164. hr. sz. szántó 115 K, 4181. hr. sz. szántó 8 K, 4375. hr. sz. kaszáló 37 K, 4400. hr. sz. szántó 24 K, 4579. hr. sz. szántóra 102 K, 4954. hr. sz. szántóra 55 K, 5032. hr. sz. szántó 13 K, a 306. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A + 2114—2119. hr. sz. kaszáló 7 K, 2431—2441., 2443-tól 2454. hr. sz. kaszáló 51 K, 2544—2548. hr. sz. kaszáló 17 K, 4634-től 4639. hr. sz. ka-

szálóra 2 K, 4642—4647. hr. sz. kaszálóra 9 K, a 316. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A + 2427, 2428., 2429. hr. sz. kaszálóra 3 K, 2470., 2471., 2472. hr. sz. kaszáló 16 K, 2706., 2707., 2708. hr. sz. kaszáló 42 K, 2799., 2800., 2801. hr. sz. kaszálóra 39 K, 2855., 2856., 2857. hr. sz. kaszáló 3 K, 2958, 2959, 2960. hr. sz. kaszáló 72 K, 3024., 3025., 3026. hr. sz. kaszáló 35 K, 3047., 3048., 3049. hr. sz. kaszáló 37 K, 3104., 3105., 3106. hr. sz. kaszáló 9 K, 3947., 3948., 3949. hr. sz. kaszáló 58 K, 4367., 4368., 4369. hr. sz. kaszáló 7 K, 4943., 4944., 4945. hr. sz. kaszáló 16 K, a 355. számú telekjegyzőkönyvben A + 4900—4911. hr. sz. kaszáló 22 K, a 357. sz. tjkvben foglalt A + 5189—5198. hr. sz. kaszáló 313, vagyis összesen 2072 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Megjegyeztetik, hogy a peteki 306., 316., 355. és 357. számú telekjegyzőkönyvekben ingatlanokból csak végrehajtást szenvedettek jutaléka kerül árverés alá és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi november hó 10-ik napján d. e. 8 órája** Peteken megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság, mint tlkvi hatóságtól.
Okládon, 1902. július hó 26-án.

VERTÁN,
kir. járásbíró

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók. ••
Rudolstadt.

Agrár Takarékpénztár Rész

MAROSVÁSÁRHELYT.

Befizetett alaptőke: Egy millió korona

Jelzálog kölcsönök.

Jelzálogkölcsönt nyújt az intézet telek birtokra úgy első, mint második helyen kölcsönkérvényben, mely bélyegmentesen, levélben nyújtandó be, megjelölendő, hogy esőntkerő mely összegben és hány évre a kölcsönt felvenni.

Melléklendők:

1. Hitelesített legujabb teljes teljes másolat.

2. Hitelesített kataszteri birtokiv (a kitüntetésével).

3. Azonossági bizonyítvány és esetleg okiratok is, melyek a birtok értékének megállapításánál irányadók lehetnek (pl. becsülési könyvek, adásvételi, bérleti szerződések, tási kötvények stb.)

Ha az intézet szükségesnek tartja, kölcsönkerő fél a tényleges érték megállapításánál kívánja, hogy a birtokot az intézet becsüsi által megbecsülteti. A becsüsi — melyeket a fél előlegezni tartozik — mérsékeltek.

I. Törlesztéses jelzálog kölcsönök.

50 évig terjedhető törlesztéssel. A fél előre fizetendő annuitásban úgy a kamatozó a kezelési és törlesztési hányad is bennfoglalva.

A kölcsöntvevő fizet ez idő szerinti annuitás fejében kamat és tőkétörlesztéssel

30 éves kölcsönnél 6 80%₀—7%₀-ig.

50 „ „ 5.75%₀—6%₀-ig.

Az elszámolási árfolyam ez idő szerint 97

II. Kamatozó jelzálog kölcsönök.

A kölcsönök 15 és 20 évre terjedhető tartamra adatnak. A kamatok félévénként a tőkétörlesztések félévénként utólagosan fizetendők. A kamat ez idő szerint 6%₂, az elszámolási árfolyam 97—98%₀ százalék.

III. Betáblázással biztosított váltókölcsönök a legjutányosabb kamat mellett, 6 óra terjedelejjel.

A homoródi járás főszolgabírójától.

Szám: ad. 4135—902. fszb.

Pályázati hirdetés.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó Lövete nagyközségben a jegyzői állás elhalálózás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek. Ezen állás javadalmazása következő:

1. Törzsfizetés 1000 korona.

2. Irodai átalány 60 korona.

3. Hivatalos utazások alkalmával 2 korona napidij és 26 fillér km. pénz, mely évente 200—240 koronára megy fel.

4. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

5. Természetbeni lakás

6. Állami anyakönyvvezetővé leendő kineveztetése esetén 200 korona tiszteletdíj, továbbá 40 korona anyakönyvi dologi kiadás és 40 korona szolgáltatási díj.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmazásukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi október hó 20-án d. u. 5 óráig** hozzám annál is inkább adják be, mert a később beérkező folyamodványokat nem fogom figyelembe venni.

Homoródoklánd, 1902. szeptember hó 22.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró helyettes.

KEGYELET

disztemetkezési intézet
Szekely-Udvarhelyt, a Fötéren,
Barcsay Károly
divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint
idegen legpontosabban, a legegyszerűbb-
a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek,
egész udvarok gyászavonását is el-
szállíttat. Hullákat exhu máltat s bárhonnan
szállíttat. Raktárt tart fa- és érc-
szerszámokból, szemfödleket, párnák-, sza-
gok- és egyéb gyászkelekből min-
dig nagy választékot. Uj gyászkecsik
nyes felszerelésekkel, testőrök s az
szesz temetési személyzet ruházata tel-
esen magyar. Főelvé: olcsó és pontos
szolgáltatás. 27-52.

ERZSI ÁRPÁD

épület- és
diszmi
bádogos

Szekely-Udvarhelyt
bátfalvi-utca, a kerületi betegsegélyző pénz-
mellett), elvállal minden e szakmába vágó
kálakat, u. m. torony- és házfedést,
fedelek kijavítását. Raktáron tart
féle konyha eszközöket, házi szükség-
ket, kertészeti cikkeket és fürdőkáda-
Vidéki megrendeléseket lelkiismeretes pon-
tossággal teljesít. — *Költségvetéseket díjtala-
lalkészít.* h-26.

Unghváry László

(Czeglédi) 300 holdas bor-
termő szőlőtelepének, továbbá
gyümölcs- és szőlőfaiskolájának
árjegyzéke megjelenti, hol 5 krajczár-
tól felfelé némes csemeték, 2 forinttól
felfelé sima és gyökeres szőlővesszők;
továbbá 10-18 forinttól felfelé saját-
termésű rendkívül finom újborok kap-
hatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa-
vadoncz, akác- és gleditschia-csemeték.
Tessék árjegyzéket (borról is)
kérni.

BALÁSSY IGNÁCZ

mészáros és hentes üzlele

Szke lyudvarheyt, Kossuth-utca, a »Buda-
pest“-szálloda átellenében.

Van szerencsém a n. é. közönség
becses tudomására hozni, hogy a
Kossuth-utczában (a Budapest-szálloda át-
ellenében) a mai kor legkényesebb igényei-
nek is teljesen megfelelően berendezett

MÉSZÁROS ÉS HENTESÜZLETEM

van, a hol naponta friss kolbász,
virslit, pariser, kassai és szebeni fel-
vágottak, lengyelkolbász, szafaládé
stb. kapható. Ezenkívül friss marha-, borju- és
sertéshusok szolgáltatnak ki a legpontosabban.

Marhahusnak kilója 36 krajczár.

KÁDÁR- ÜZLETEM

van szerencsém a n. é. közönség szí-
ves figyelmébe ajánlani. — *Raktáron*
tartok: boroshordókat, fenyőkádákat,
csebreket, kártyákat és dézsákat. — El-
vállalok gyári, raktár- és pinczeberen-
dezéseket pontos és szolid kivitelben.
— Javításokat gyorsan és olcsón tel-
jesítek. — Hordók hitelesítését is el-
vállalom. — Szives pártfogást kérve,
vagyok kész szolgálattal:

Magyari István,
kádár-mester.

5-25

Szám: ad 4001-902. fszb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járáshoz tartozó Darócz nagyközségben
a községi orvosi állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályá-
zatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy
az 1883. évi I t-cz. 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket f. évi novem-
ber hó 1-ig hozzám annál is inkább adják be, mert a később beérkező
folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Javadalmazás: évi 1200 korona — havi részletekben fizetve; ter-
mészetbeni lakás vagy 100 korona lakbér; két öl fa; legeltetési jog, a mennyi
egy ottani birtokost megillet; látogatási díj: nappal 40 fillér, éjjel 60 fillér;
halottkémlesi és husszemlélesi díjak.

Oklánd, 1902. szeptember hó 25-én.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró helyettes.

1-3

Sz. 7655-902. szb

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye szekelykereszturi járáshoz tartozó és megüresedett
nagysolymosi körbábai állás betöltésére pályázatot nyitok azon felhívással, hogy
kik ezen állást elnyerni óhajtják, folyamodványaikat felszerelve folyó évi novem-
ber hó 15-ig az alólirt főszolgabíróhoz annál is inkább adják be, mert a későn
érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Javadalmazás: 1. Rendes fizetés évi 100 korona. 2. Lakbér czimen 40
korona és 3. Minden szülési közreműködésért 2 korona díj, avagy természetben
egy véka jó minőségű gabona.

Szekelykeresztur, 1902. évi szeptember hó 17-én.

GÁLFFY KÁLMÁN
főszolgabíró.

Iskolahegedűk
és hegedűfelszerelések
nagy választékban és olcsón kaphatók
BÉLEGH PÁL könyv-, papír-, ír- és rajz-
szerkereskedésében Székelyudvarhelyt.

FRANKLIN-TÁRSULAT
KIADÁSA

MAGYAR
REMEKIRÓK

55 KÖTET

SHAKSPERE

ÖSSZES SZÍNŰMŰVEI

6 KÖTET

ARUK EGYÜTT

240 KORONA

KÜLÖN

Magyar Remekírók 220 kor.

Shakspere 30 kor.

Most jelent meg a II. sorozat!

TARTALMA:

Arany János munkái II. kötet.
Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Riedl Frigyes.

Kossuth Lajos munkáiból.
Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Kossuth Ferencz.

Reviczky Gyula összes költe-
ményei. Sajtó alá rendezte és beve-
zetéssel ellátta Koroda Pál.

Szigligeti Ede színművei I. köt.
Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Bayer József.

Vörösmarty Mihály munkái II.
Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta
Gyulafalvi Pál.

Az öt kötetből álló első sorozat tartalma:
Arany János munkái I.
Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

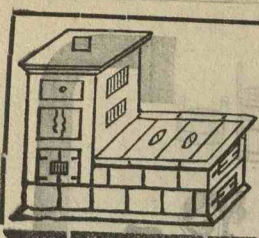
Vörösmarty munkái I.
Sajtó alá rendezte Gyulafalvi Pál.

Tompa Mihály munkái I.
Sajtó alá rendezte Lévegű József.

Garay János munkái.
Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.

Csiky Gergely színművei.
Sajtó alá rendezte Vadnai Károly.

Minden könyvkereskedésben kapható.

PAPP ZAKOR
ENDRE
 VASKERESKEDÉSE
 Az „Arany Kaszá“-hoz
 SZÉKELYUDVARHELYT.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki közönség igen becses figyelmét felhívni dusan berendezett

vaskereskedéseme

Nagy raktárt tartok mindennemű legjobb minőségű rudvasakban, főző és melegítő kályhákban, épület- és butorvasalás, konyhaberendezési cikkek, mindennemű szerszámok legjobb aczélból, gondosan készített váltócékekben. — Legjutányosabb ár és pontos kiszolgálás mellett eszközök. — Szives pártfogást kérve, jegyzek
PAPP ZAKOR ENDRE
 vaskereskedése az „Arany Kaszá“-hoz.

Uj!

Hazai gyártmány!
 Elismerő

oklevéllel kitüntetve!

Hazafias kötelességünk pártolni **EMKE** a versenyképes hazai készítményt!

5% és **EMKE** 5% az EMKE javára! **Pecsétviasz!** az EMKE javára!

Felülmul minden gyártmányt!

Főlölegessé teszi az eddig használt külföldi készítményeket!

Eredeti friss töltésben és csomagolásban Székelyudvarhelyt egyedül:

BETEGH PÁL könyv-, papir-, író- és rajz-szerkereskedésében kapható.

Legolesőbb, mert legjobb!

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a **RETHY-féle**

pemetefü cukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan **RETHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

Csak **RETHY-félét** fogadjunk el!

Egy Hallwood fizetőpénztár „öt“ más gyártmányu fizetőpénztárt helyettesít.

Ön is tudja meg,

hogy a **The Hallwood** Cash Register Company által Amerikában gyártott fizetőpénztárak a legtükéletesebbek és ez időszertint a legjobbak a világon,

merta **The Hallwood** fizetőpénztárnál elérhető, hogy a főnök egy pillanattal alatt, egy tekintésre megláthatja, hány **Receptért** fizető vevője és azoktól végösszegeben mennyi bevétele volt, ugyanakkor azt is látja, hogy hány vevőjének összesen mennyiért adott el kézi eladást, valamint megtudhatja, hogy különlegességért, vagy saját különlegességért hány vevője és azoktól összesen mennyi volt a be-

vétele. Végül óhajra még egy ötödik végösszegező is áll rendelkezésre, mely egy külön a körülményekhez mérten bármire alkalmazható.

Tehát elvitázhatlan, hogy a **The Hallwood**-féle fizető pénztár, a mely „öt“ műveletet végez, „öt“ más gyártmányu fizetőpénztárral ér fel, minthogy ezeknek csak egy összegezőjük van és így csak egy művelet forgalmát összegezik.

THE HALLWOOD
CASH REGISTER CO
 BUDAPEST, VI., DALSZINHÁZ-UTCZA 10.

Egy Hallwood fizetőpénztár „öt“ más gyártmányu fizetőpénztárt helyettesít.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balsam aus der „Heilbrunn“-Apothek
 A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balsam belsőleg és külsőleg használható. [Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégebb bajokat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglehetően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szelíden mozditja elő a székelést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvégyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröthadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, uj és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, közhényt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. karlonokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Herzegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel. Sztéküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatású, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhetetlen. A valódi centifólium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, toevésedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgülyés, a lábnak járásközben történt kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll, Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vesésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe van-e a fenti védjegyem és czégem: **Thierry (Adolf) Limited** gyógytára az „Orangyal Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban fölülmulthatlan két szer nemesak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredményel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatáskülsőlyű egynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt jlesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készletben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógyszertár“ Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Központi raktár Budapest Török F. gyógyszerházban, Zágrábban Mittelbach S. gyógytárában és Bécsben Hradi L. gyógytárában.